RUP Kortenaken

Gemeente Kortenaken

Passende beoordeling en verscherpte natuurtoets

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

anteagroup

Colofon

Opdracht

Passende beoordeling en verscherpte natuurtoets i.k.v. het RUP Recreatie in Kortenaken
Kortenaken

Opdrachtgever

Gemeente Kortenaken
Dorpsplein 35
3470 Kortenaken

Opdrachthouder

Antea Belgium nv
Roderveldlaan 1
2600 Antwerpen
T: +32(0)3 221 55 00
www.anteagroup.be
BTW: BE 414.321.939
RPR Antwerpen 0414.321.939
IBAN: BE81 4062 0904 6124
BIC: KREDBEBB
Antea Group is gecertificeerd volgens ISO9001

Identificatienummer

492160 PB vNT RUP Kortenaken

Projectmedewerkers/auteurs

Marlies Mulders, Advisor ecologie
Sophie Degrande, Senior advisor ecologie
Dominique Cornelissen, Principal advisor natuurbeleid, inventarisatie en monitoring

Datum	Status/revisie	Vrijgave
10 september 2026	V3	Dominique Cornelissen

Het rapport dat door Antea Group is verstrekt, bevat informatie, analyses en aanbevelingen die zijn opgesteld met de grootst mogelijke zorgvuldigheid en professionaliteit. Antea Group streeft ernaar om nauwkeurige, actuele en relevante informatie te verstrekken aan haar partners en benadrukt dat het rapport alleen bedoeld is voor het projectdoel. Antea Group is niet verantwoordelijk voor verdere interpretatie of onoordeelkundige toepassing of gebruik van voorliggend document.

Dit rapport is gebaseerd op de beste kennis en inzichten van de auteurs op het moment van publicatie. Hoewel er alles aan is gedaan om de nauwkeurigheid en volledigheid van de verstrekte informatie te waarborgen, kunnen de auteurs niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten, omissies of onvolkomenheden in dit rapport die uit deze informatie zouden voortkomen.

Inhoudsopgave

1	**Inleiding en situering**	**3**
2	**Wettelijk kader**	**4**
2.1	Passende beoordeling	4
2.1.1	Europese regelgeving	4
2.1.2	Vlaamse regelgeving	4
2.1.3	Waarom een passende beoordeling	5
2.1.3.1	Opbouw passende beoordeling	5
2.1.4	Algemene Natura 2000 doelstellingen	5
2.1.5	Gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen	7
2.1.5.1	SBZ-H 'Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw' (BE2200038)	7
2.1.5.2	Zoekzones	9
2.2	Verscherpte natuurtoets	10
3	**Beschrijving en situering van het plan**	**12**
3.1	Beschrijving en doel van het plan	12
3.2	Situering ten opzichte van het gewestplan	12
3.3	Situering ten opzichte van beschermde gebieden	14
3.3.1	SBZ	14
3.3.2	VEN/IVON	14
3.3.3	Natuurreservaten	14
3.3.4	Historisch permanent grasland	15
4	**Beschrijving van de natuurwaarden**	**17**
4.1	Biologische waarderingskaart	17
4.2	Habitatwaardige vegetaties en regionaal belangrijk biotoop	18
4.3	Aanwezigheid soorten	18
4.3.1	Soorten van de habitatrichtlijn	18
4.3.2	Soorten van het soortenbesluit	19
4.3.3	Soortenbeschermingsprogramma's	21
5	**Effectenbeoordeling**	**24**
5.1	Passende beoordeling	24
5.1.1	Biotoopinname en inname van leefgebied voor fauna	24
5.1.2	Versnippering, verstoring en barrièrewerking	24
5.1.2.1	Versnippering en barrièrewerking	24
5.1.2.2	Verstoring tijdens de aanlegfase	25
5.1.2.3	Verstoring tijdens de exploitatiefase	25
5.1.3	Verdroging/ vernatting	28
5.1.4	Waterkwaliteit en -structuur	28
5.1.5	Verzoeting en verzilting	28
5.1.6	Verzuring	28
5.1.7	Vermesting / eutrofiëring	29
5.1.8	Cumulatieve effecten	31
5.2	Verscherpte natuurtoets	32
5.2.1	Biotoopinname en inname van leefgebied voor fauna	32
5.2.2	Versnippering, verstoring en barrièrewerking	32

5.2.2.1 Verstoring tijdens de aanlegfase 32
5.2.2.2 Verstoring tijdens de exploitatiefase 33
5.2.3 Verdroging/ vernatting 34
5.2.4 Waterkwaliteit- en structuur 34
5.2.5 Verzoeting en verzilting 34
5.2.6 Verzuring 34
5.2.7 Vermesting/ eutrofiëring 34
5.3 Soortentoets 38
5.3.1 Effecten op de soorten van de SBP 38
5.3.2 Effecten op de soorten van het soortenbesluit 38

6 Maatregelen 40

7 Conclusies 41

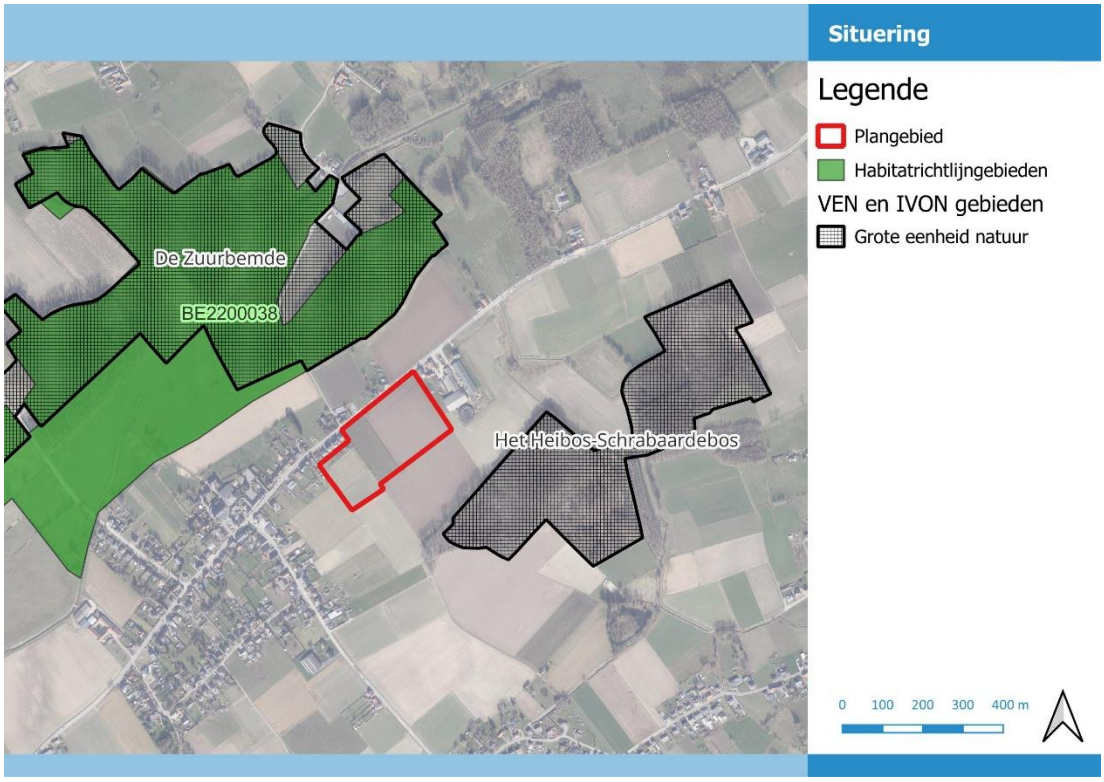
7.1 Passende beoordeling 41
7.2 Verscherpte natuurtoets 41
7.3 Soortentoets 41

1 Inleiding en situering

Het planvoorstel omvat de wens tot realisatie van een nieuwe voetbalsite. Voor dit planvoornemen worden binnen een RUP Recreatiezone verschillende locaties verkend, waaronder dit gebied in Kortenaken (Figuur 1).

Het plangebied bevindt zich tussen twee VEN-gebieden, namelijk 'De Zuurbemde' (grote eenheid natuur) op ca. 140 m noordwestelijk en 'Het Heibos-Schrabaardebos' (grote eenheid natuur) op ca. 150 m zuidoostelijk. VEN-gebied 'De Zuurbemde' overlapt eveneens met habitatrichtlijngebied SBZ-H 'Bossen en Kalkgraslanden van Haspengouw (BE2200038).

Gezien de ligging van het plangebied nabij habitatrichtlijngebied en VEN-gebied (grote eenheid natuur) dient respectievelijk een passende beoordeling en verscherpte natuurtoets opgesteld te worden om de potentiële effecten op deze gebieden in kaart te brengen.

Figuur 1: Situering plangebied ten opzichte van beschermingsgebieden

2 Wettelijk kader

2.1 Passende beoordeling

2.1.1 Europese regelgeving

De EU-Habitat- en Vogelrichtlijnen maken deel uit van de Europese regelgeving en zijn van kracht in alle Europese lidstaten.

De Habitatrichtlijn kent een gebiedsbeschermings- en een soortenbeschermingscomponent. Om de gebiedsbescherming van de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving te verankeren, werd in Vlaanderen de regionale natuurwetgeving aangepast. Op Vlaams niveau zijn alle principes uit de Habitatrichtlijn geïntegreerd in art. 36ter van het Natuurdecreet. Zowel de gebieds- als de soortencomponent zitten in dit Natuurdecreet vervat.

Het doel van de Habitatrichtlijn (1992) is het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijke en halfnatuurlijke habitats en wilde flora en fauna (zonder de expliciete opname van vogels) op het grondgebied van de Europese Unie. In dit kader zijn in Vlaanderen op 4 mei 2001 aan de Europese Commissie gebieden aangemeld als Speciale Beschermingszones (Habitatrichtlijngebieden, SBZ-H). Voor de definitieve aanwijzing van de Habitatrichtlijngebieden opteerde de Vlaamse regering ervoor om per gebied een apart besluit goed te keuren waarin ook de instandhoudingsdoelstellingen per gebied worden opgenomen.

In het kader van de Vogelrichtlijn werden door Vlaanderen in 1988 beschermingszones aangewezen voor de vogelsoorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn en voor de niet in bijlage I genoemde geregeld voorkomende trekvogels.

Uit hoofde van de Europese regelgeving dienen ingrepen in of nabij een SBZ getoetst te worden op hun effecten op soorten en habitats op grond waarvan de beschermingszone is aangewezen. Voor het verlenen van een toestemming/vergunning voor de uitvoering van ingrepen is het al dan niet optreden van significant negatieve effecten op aangemelde soorten en habitats van groot belang.

Inzake de gebiedsbescherming heeft de Europese Commissie een afwegingskader geformuleerd waaraan voorgenomen activiteiten dienen te worden getoetst. Het voorkomen van kwaliteitsverslechtering/verstoring met significante effecten geldt ook voor activiteiten buiten een SBZ: de natuurwaarden in een SBZ kunnen immers ook door activiteiten daarbuiten (in Nederland spreekt men van de ‘externe werking’) aangetast worden.

2.1.2 Vlaamse regelgeving

Artikel 36ter §3 van het Natuurdecreet[1] stelt dat een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, zonder dat die vergunningsplichtige activiteit of dat pl an of programma direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied in de speciale beschermingszone in kwestie dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

Het Vlaams Parlement keurde het decreet over de programmatische aanpak stikstof (PAS) goed op 24/01/2024, waarna het op 22/02/2024 gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad. Conform de overgangsbepalingen is het stikstofdecreet van kracht vanaf 23/02/2024. Het PAS rust in eerste zin op de beoordeling of de stikstofdepositie ten gevolge van verkeersgeneratie en/of stationaire bronnen de drempelwaarde van 1% van de kritische depositiewaarde (KDW) van het meest gevoelig habitat in de omgeving niet overschrijdt. Voor zover geen andere bronnen leiden tot potentiële

[1] Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en wijzigingen

stikstofdepositie, de drempel niet wordt overschreden en geen andere (in)directe impact ten aanzien van SBZ-H kan worden verwacht, dient geen passende beoordeling opgemaakt te worden.

2.1.3 Waarom een passende beoordeling

Het planvoornemen is gelegen nabij SBZ-H 'Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw' (BE2200038). Een passende beoordeling dient opgemaakt te worden, indien er een risico bestaat op een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone. Gelet op de nabijheid van het SBZ-H ten opzichte van de plansite (150m) valt een dergelijk risico niet a priori uit te sluiten. Reden waarom een passende beoordeling opgemaakt wordt.

Deze passende beoordeling heeft volgende doelstellingen:

- Het toetsen van de vergunningsaanvraag aan mogelijke effecten op de in het kader van de Europese aangewezen/aangemelde natuurwaarden; in het bijzonder de populatiedoelstellingen en doelstellingen voor Europees beschermde habitats van het Habitatrichtlijngebied.
- Waar nodig het aangeven van aanpassingen in de wijze van uitvoering van geplande ingrepen, om mogelijke effecten op beschermde populaties te beperken.

2.1.3.1 Opbouw passende beoordeling

We kozen voor de volgende opbouw van de passende beoordeling:

- Algemeen kader van de passende beoordeling
- Beschrijving SBZ, natuurwaarden en instandhoudingsdoelstellingen
- Effectenbeoordeling
- Cumulatieve effecten
- Milderende maatregelen
- Conclusie passende beoordeling

Vooreerst wordt gestart met een korte uiteenzetting van het wetgevend kader en de verschillende natuurwaarden in het 'plangebied'. Er wordt aangehaald waar bepaalde waarden, knelpunten en potenties te situeren zijn. De mogelijke interacties van het planvoornemen met de natuurwaarden in de omgeving worden beschreven.

Hieruit volgt een impactanalyse via een aftoetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken SBZ. Waar de natuurwaarden een belangrijke impact zouden kunnen ondervinden, wordt gescreend of er specifieke milderende maatregelen noodzakelijk zijn, en welke maatregelen dat dan kunnen zijn.

2.1.4 Algemene Natura 2000 doelstellingen

Reeds een aantal studies werden uitgevoerd en beleidsdocumenten werden opgesteld waarin staat aangegeven wat de doelstellingen zijn en wat in de verschillende Natura 2000-gebieden de gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten is (bv. Van Vessem & Kuijken, 1985). Onder andere op basis van deze studie werden de te beschermen habitats en soorten aangemeld bij Europa. De doelstellingen zijn overwegend geformuleerd in termen van behoud van leefgebied in functie van behoud van de populatie.

In de passende beoordeling dienen, juridisch gezien, de effecten op aangewezen soorten en habitats te worden onderzocht.

Van bijzonder belang is hierbij te onderzoeken in hoeverre de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten of habitats wordt aangetast. Hierbij wordt het begrip 'betekenisvolle

aantasting' gehanteerd als te toetsen kader en daarnaast ook of de natuurlijke kenmerken van het gebied behouden blijven.

Volgens **Art. 2, 30°** van het Natuurdecreet betekent betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone: een aantasting die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone, in de mate er meetbare en aantoonbare gevolgen zijn voor de staat van instandhouding van de soort(en) of de habitat(s) waarvoor de betreffende speciale beschermingszone is aangewezen of voor de staat van instandhouding van de soort(en) vermeld in bijlage III van dit decreet voor zover voorkomend in de betreffende speciale beschermingszone.

De 'natuurlijke kenmerken van een SBZ' is het geheel van biotische en abiotische elementen, samen met hun ruimtelijke en ecologische kenmerken en processen, die nodig zijn voor de instandhouding van:

a) de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten waarvoor de betreffende SBZ is aangewezen (zijn per gebied opgelijst in de wetenschappelijke rapporten van de aanwijzing van de SBZ-V en de SBZ-H)
b) de soorten vermeld in bijlage III
c) de coherentie van het Natura 2000-netwerk

De begrippen 'instandhouding', 'staat van instandhouding van een soort' en 'staat van instandhouding van een habitat' zijn gedefinieerd in art. 2 van het Natuurdecreet.

Instandhouding: het geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. De staat van instandhouding van een habitat wordt als gunstig beschouwd wanneer: • het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen; • de nodige specifieke structuur en functies voor behoud op lange termijn bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan; • de staat van instandhouding van de voor die habitat gunstige typische soorten gunstig is. De staat van instandhouding van een soort wordt als gunstig beschouwd wanneer: • uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog altijd een levensvatbare component is van de habitat waarin de soort voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven; • het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden; • er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden;
Staat van instandhouding van een habitat: de som van de invloeden die op de betrokken habitat en de daar voorkomende typische soorten inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de natuurlijke verspreiding, de structuur en de functies van die habitat of die van invloed kunnen zijn op het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten in het Vlaamse Gewest;
Staat van instandhouding van een soort: het effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort in het Vlaamse Gewest;

Het betekenisvolle karakter van een aantasting moet worden vastgesteld in het licht van de instandhoudingdoelstellingen van het gebied zelf, en in het licht van de bijdrage die het gebied levert aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk. Het is daarom niet mogelijk om per habitat of soort een overal geldende kwantificering te doen van die significantie. Het belang van een

vermindering van de oppervlakte die door de habitats of de leefgebieden van soorten in kwestie in de SBZ ingenomen wordt, wordt (voor ieder SBZ afzonderlijk) geëvalueerd in het licht van de totale oppervlakte van deze SBZ en van de integriteit van het gebied.

Teneinde te bepalen of een aantasting betekenisvol is in het licht van de doelstellingen van de richtlijn, wordt gebruik gemaakt van volgende factoren:

- de omvang van het natuurlijk verspreidingsgebied van het habitat (hierbij wordt ook gekeken naar de voor dat habitat typische soorten - zie habitatfiches);
- de omvang van het natuurlijk verspreidingsgebied van die soort (de voor die soort geschikte habitats - zie soortenfiches);
- de populatieomvang van de betrokken soort(en);
- het bestaan van een voldoende groot habitat om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden en;
- het belang van het netwerk hierin.

Zie art. 2, 36°, Natuurdecreet dat bepaalt wanneer de staat van instandhouding van een habitat en van een soort als gunstig wordt beschouwd.

2.1.5 Gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen

Op de lidstaten van de Europese Unie rust de verplichting om de nodige maatregelen te nemen om een 'gunstige staat van instandhouding' te realiseren voor bijlagesoorten en habitattypes van Europees belang. Om richting te geven aan deze maatregelen zijn door de Vlaamse regering doelen op Vlaams niveau (de zogenaamde G-IHD - gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen) en per speciale beschermingszone (de zogenaamde S-IHD – gebiedspecifieke instandhoudingsdoelstellingen) bepaald.

In de nabijheid van het plangebied is volgend Natura-2000-gebied gelegen:

- SBZ-H 'Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw' (BE2200038)

Het dichtstbijzijnde vogelrichtlijngebied situeert zich op ca. 12 km van het planvoornemen. Omwille van deze ruime afstand en de aard van het plan wordt de opmaak van een passende beoordeling voor SBZ-V niet noodzakelijk geacht.

Vervolgens worden de habitats en soorten waarvoor de Natura-2000-gebieden zijn aangewezen besproken en hun bijhorende doelen. Deze habitats en soorten zijn vervat in besluiten en managementplannen die meerdere SBZ omvatten. In onderstaande paragrafen worden de habitats en soorten besproken per besluit/managementplan en indien relevant wordt in detail ingezoomd op de relevante SBZ binnen het studiegebied.

2.1.5.1 SBZ-H 'Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw' (BE2200038)

Haspengouw biedt een grote diversiteit aan landschappen, van glooiende akkers tot bloeiende boomgaarden en imposante kastelen. Dit mozaïeklandschap van graslanden, bossen, en valleien vormt een ware schatkamer van Europese biodiversiteit.

In dit weelderige gebied floreren talloze zeldzame soorten, zoals de majestueuze Bechsteins vleermuis, de charismatische eikelmuis, de imposante oehoe, het betoverende vliegend hert en de kleurrijke wielewaal. De kalkrijke graslanden zijn een toevluchtsoord voor unieke fauna en flora, waaronder de vroedmeesterpad, mannetjesorchis, klaverblauwtje, karwijselie en een overvloed aan wasplaten, de orchideeën onder de paddenstoelen. Enkele gebieden herbergen zelfs leefgebieden van bedreigde diersoorten zoals de hamster en de grauwe kiekendief.

Om de natuur te versterken en te behouden, wordt gewerkt aan het verbeteren van de bosstructuur, met meer open plekken, dood hout en diverse bosranden. De uitbreiding van waardevolle

bosgebieden is een prioriteit, waarbij de medewerking van privéboseigenaren cruciaal is. Daarnaast speelt samenwerking met eigenaars en grondgebruikers een centrale rol bij het onderhoud en de uitbreiding van een netwerk van soortenrijke graslanden, boomgaarden, doornstruweel, hagen en poelen tussen de natuurkernen. Om de waardevolle beekdalen te beschermen en te verbeteren, zijn inspanningen nodig op het gebied van waterkwaliteit en -kwantiteit.

Volgende soorten zijn aangewezen volgens bijlage II van het Natuurdecreet:

- Bittervoorn (*Rhofeus sericeus amarus*)
- Vliegend hert *(Lancanus cervus)*
- Meervleermuis (*Myotis dasycneme)*
- Zeggekorfslak *(Vertigo moulinsiana)*
- Ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus)*
- Kamsalamander (*Triturus cristatus)*
- Bechsteins's vleermuis (*Myotis bechsteini*)
- Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*)
- Hamster (*Cricetus cricetus*)

Prioritaire habitats van de habitatrichtlijn die binnen het relevante deelgebied de SBZ-H voorkomen zijn 91E0 'alluviale bossen' en 7220 'kalkturfbronnen met turfsteenformatie'.

Onderstaande tabel geeft per aangewezen habitattype in deze SBZ het overzicht van de totale oppervlaktedoelen, de oppervlakte actueel habitat en het openstaand saldo aan te realiseren habitat (door omvorming vanuit bestaande andere natuur of door uitbreiding op plaatsen die nu niet ingenomen zijn door natuur).

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
3150	83.35	71.35	12.00
4030	5.00	1.00	4.00
6210	2.00	2.00	0.00
6230	20.00	7.00	13.00
6410	19.00	5.00	14.00
6430	69.00	69.00	0.00
6510	120.00	49.00	71.00
7140	1.00	1.00	0.00
7220 **	0.00	0.00	0.00
7230	2.00	1.00	1.00
8310	0.83	0.83	0.00
9120	597.00	463.00	134.00
9160	504.00	301.00	203.00
91E0	116.00	63.00	53.00
91E0-6510-6430 **	0.00	0.00	0.00
Graslandencomplex	59.00	3.90	55.10 (49.10-61.10) ***

Opmerkingen
** Voor dit habitattype werd in het aanwijzingsbesluit geen oppervlaktedoel opgegeven, wel een kwaliteitsdoel.
*** In het S-IHD-besluit is voor dit doel uitzonderlijk een vork met een minimum- en maximumoppervlakte vastgelegd. Omwille van de toepassing van de doelen in monitoring en rapportage, oa de berekening van de openstaande taakstelling, wordt in dit MP een éénduidig oppervlaktedoel gehanteerd binnen deze vork.

Naast de aangewezen soorten van het natuurdecreet zijn ook nog andere soorten opgenomen in het managementplan. Volgende soorten zijn aangewezen met aanduiding van doel/taakstelling):

Soort	Doel
Bechsteins vleermuis	uitbreiding
Bittervoorn	behoud
Blauwborst	uitbreiding
Blauwe kiekendief, Grauwe kiekendief	behoud
Bosvleermuis	uitbreiding
Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Meervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis	behoud
Grauwe klauwier	uitbreiding
Hamster	uitbreiding
Hazelmuis, Groenknolorchis	uitbreiding
Kamsalamander	uitbreiding
Middelste bonte specht	behoud
Roerdomp	uitbreiding
Rosse vleermuis, Watervleermuis	uitbreiding
Ruige/Gewone/Kleine dwergvleermuis, Laatvlieger	uitbreiding
Vliegend hert	uitbreiding
Vroedmeesterpad	uitbreiding
Woudaap	uitbreiding
Zeggekorfslak	behoud
Zwarte stern	behoud

De volgende prioritaire inspanningen gelden voor de gebieden:

	Prioritaire inspanning cfr. Besluit Vlaamse regering	Prioriteit
PI 1	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	Standstill
PI 2	Omvorming van bosaanplantingen naar beukenbossen , haagbeukenbossen of elzenbroekbos en open plekken van graslandhabitats (4030, 6230, 6510)	Standstill
PI 3	Bosuitbreidingen	2050
PI 4	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een bocagelandschap	Standstill
PI 5	Realisatie van aaneengesloten beekdalmozaïek van moeras- en natte graslandencomplexen met ruigte en broekbosjes	2020
PI 6	Plaatselijk herstel van de hydrologie	Standstill
PI 7	Ecologisch herstel van Het Vinne, te Zoutleeuw	Standstill

Voor deelgebied 26, hetgeen in de omgeving ligt van voorliggend planvoornemen, gelden de prioritaire inspanningen 1, 3 en 6.

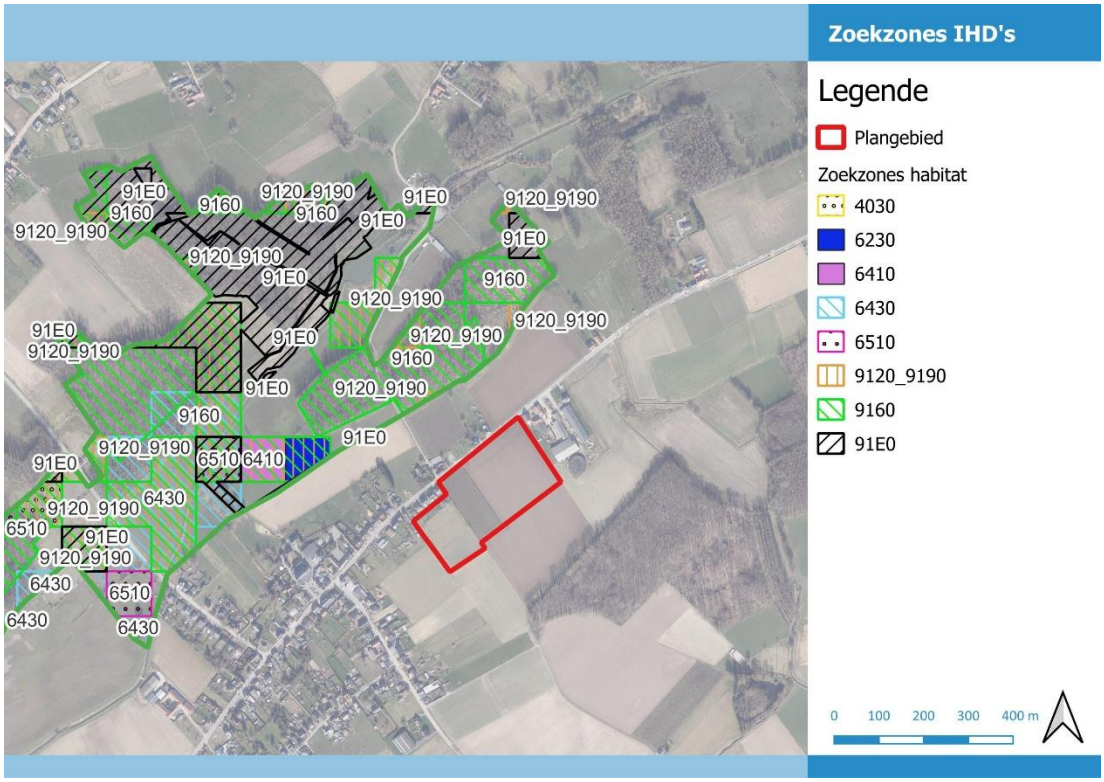
2.1.5.2 Zoekzones

Er zijn geen zoekzones die overlappen met het plangebied. Voor het realiseren van de tot doel gestelde habitats zijn wel zoekzones afgebakend binnen het SBZ-H (Figuur 2). Het gaat hierbij om volgende zoekzones:

- 6230 ‘heischrale graslanden en soortenrijke graslanden van zure bodems’
- 6430 ‘voedselrijke zoomvormende ruigten’
- 6510 ‘laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond’
- 9120 ‘atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei’
- 9160 ‘sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukbossen’
- 9120_9190: ‘Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) en Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten’

- 91E0 ‘bossen op alluviale grond met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)’

.

Figuur 2: Zoekzones van Europese habitattypes nabij het plangebied

2.2 Verscherpte natuurtoets

Artikel 25 van het Natuurdecreet stelt dat de overheid de nodige maatregelen neemt om in GEN (gewone eenheid natuur) de natuur en het natuurlijk milieu te behouden, te herstellen en te ontwikkelen. Deze maatregelen hebben betrekking op:

1° het bevorderen van een natuurgerichte bosbouw en het instellen van bosreservaten, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet;

2° het behouden, herstellen en/of op natuurelementen met een hoge natuurkwaliteit afstemmen van de waterhuishouding, onder meer de waterkwaliteit, de waterkwantiteit en de natuurlijke structuur van de waterlopen en hun randzones, zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft op de omliggende gebieden;

3° het beschermen van de insijpelingsgebieden van het grondwater;

4° het behouden en herstellen van het microreliëf en de structuur van het landschap;

5° het recreatieve medegebruik;

6° het agrarisch medegebruik;

7° het beheer van de natuurwaarden gedurende of na afloop van de economische of andere activiteiten die in het gebied plaatsvinden, rekening houdend met cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied.

Daarbij worden in §3 volgende voorschriften vastgelegd:

1° het gebruik van meststoffen wordt geregeld overeenkomstig het Mestdecreet;

2° behoudens individuele ontheffing, verleend door het Agentschap voor Natuur en Bos of algemene ontheffing, is het verboden:

1) pesticiden te gebruiken op percelen waar de bemesting conform artikel 41bis en 41ter van het Mestdecreet beperkt is tot rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, tot twee grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis, in voorkomend geval vermeerderd met een supplementaire bemesting van maximaal 100 kg stikstof uit kunstmest per hectare per jaar. De Vlaamse Regering kan, voor bepaalde gevallen van percelen die niet onder dit verbod vallen, de modaliteiten of de middelen voor het gebruik van pesticiden nader specificeren, zonder dat ze echter tot een volledig verbod kan overgaan;

2) behoudens in toepassing van een goedgekeurd beheersplan conform het bosdecreet van 13 juni 1990 of met toepassing van een natuurbeheerplan conform dit decreet, de vegetatie, met inbegrip van meerjarige cultuurgewassen of van kleine landschapselementen te wijzigen;

3) het reliëf van de bodem te wijzigen;

4) werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken;

5) de structuur van de waterlopen te wijzigen.

Artikel 26bis stelt dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Als dus voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever te worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Op de ministerraad van 10 januari 2024 werd het Besluit van de Vlaamse Regering over de beoordeling van schade aan de natuur in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) definitief goedgekeurd. Dit besluit zorgt voor een verduidelijking betreffende de wijze waarop schade in VEN-gebied (geregeld via artikel 26bis van het natuurdecreet) onderzocht en beoordeeld dient te worden. Dit besluit stel dat er bij de opmaak van een verscherpte natuurtoets ook verwezen mag worden naar maatregelen die in natuurrichtplannen, soortenbeschermingsprogramma's en natuurbeheerplannen genomen worden in de beoordeling van het schadeconcept. Daarnaast legt dit nieuwe besluit ook meer de nadruk op het concreet in kaart brengen van de biologische waardering op het terrein indien de biologische waarderingskaart verouderd is. Dit om niet enkel effecten ten aanzien van vegetaties te bespreken, maar eveneens de soorten die er in voor (kunnen) komen. Tot slot wordt ook de rapportageverplichting in het kader van een verscherpte natuurtoets uitgebreid, doordat in de huidige wetgeving er een bespreking van alle mogelijke effectgroepen moet uitgevoerd worden, zoals dit voor Natura 2000-gebieden reeds langer het geval was.

3 Beschrijving en situering van het plan

3.1 Beschrijving en doel van het plan

Het planvoorstel omvat de wens tot realisatie van een nieuwe voetbalsite ter vervanging van de bestaande sportsite, momenteel gelegen langs de Nieuwstraat ten noorden van de locatie van het planvoornemen. De verhuis van de voetbalclubs dringt zich op omwille van de huidige ligging binnen beschermde gebieden (SBZ en VEN).

Het plangebied is gelegen te Kortenaken langs de Hoeledensebaan en is ca. 3 ha groot. Het huidige gebied bestaat nu uit akkers en een laagstamboomgaard die omgeven is door betonnen wanden. Om de voetbalsite te kunnen realiseren, dient de laagstamboomgaard verwijderd te worden.

De nieuwe site zou bestaan uit drie volwaardige voetbalterreinen waarvan één kunstgrasveld en twee natuurgrasvelden. Daarnaast is ondersteunende infrastructuur noodzakelijk zoals kleedkamers, kantine, ruimte voor toeschouwers, circulatie en parkeren. Bij het plaatsen van de bijkomende verharding zullen de nodige voorzieningen getroffen worden om het hemelwater op te vangen en te infiltreren of vertraagd af te voeren. Aan de noordelijke en zuidelijke zijde van het plangebied wordt een bufferzone voorzien. Deze groenbuffers zullen ca. 5 m breed zijn en worden ingericht met inheemse, streekeigen, hoogstammige (>3m) soorten. Bovendien wordt ook aanvullende multifunctionele sportinfrastructuur onderzocht. Voor dit planvoornemen worden binnen een RUP Recreatiezone verschillende locaties verkend, waaronder dit gebied in Kortenaken.

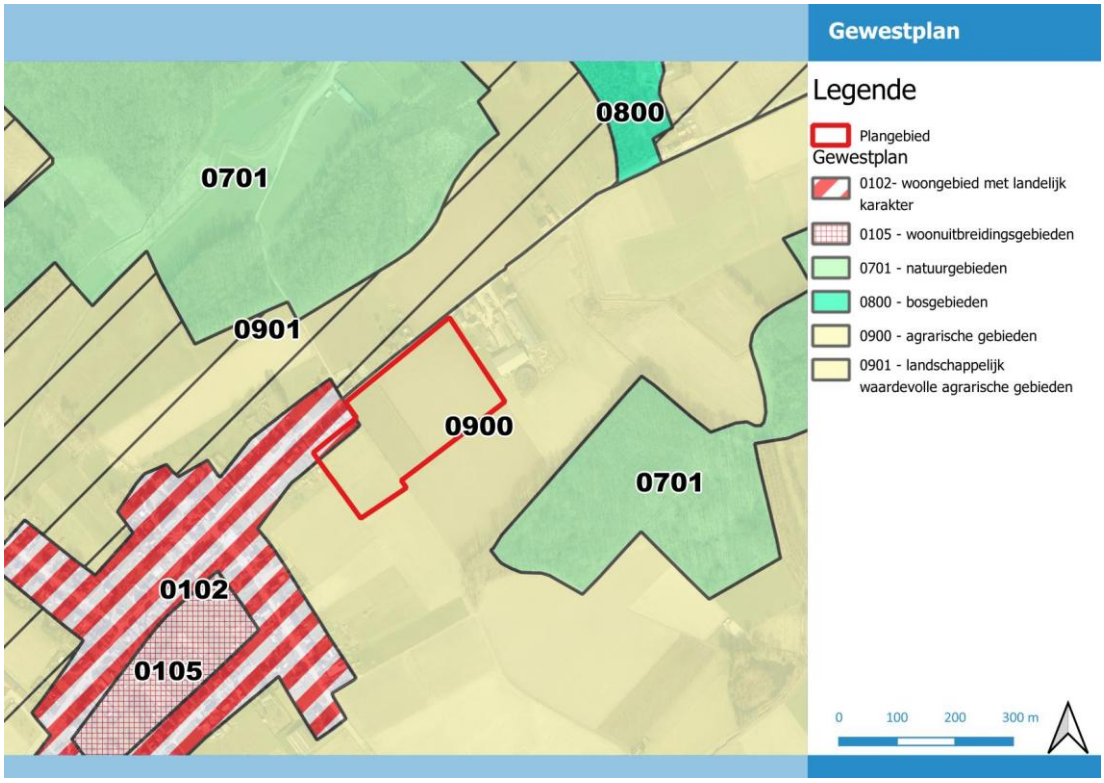
De verlichting binnen het planvoornemen wordt beperkt en wordt er gebruik gemaakt van neerwaarts gerichte armaturen. De verlichting brandt enkel tijdens noodzakelijke speel- en trainingsmomenten. Onnodige randverlichting op het terrein en richting de omliggende natuurgebieden wordt vermeden. Daarnaast wordt een gebruiks- en doofregime gehanteerd. Op reguliere dagen wordt aanbevolen de terreinverlichting om 23.00 uur uit te schakelen en wordt deze niet vóór 06.00 uur opnieuw ingeschakeld. Buiten de noodzakelijke voetbalactiviteiten wordt de hoofdverlichting op de voetbalvelden niet gebruikt. Bij eventuele andere activiteiten op de site wordt de kleinere verlichting naast de voetbalterreinen beperkt tot het strikt noodzakelijke en wordt vermeden dat de volledige terreinverlichting onnodig blijft branden. Om de nachtelijke verstoring voor fauna maximaal te beperken, wordt gestreefd naar een volledig donkere buitenomgeving vanaf 00.00 uur tot 06.00 uur, behoudens verlichting die om veiligheidsredenen strikt noodzakelijk is.

3.2 Situering ten opzichte van het gewestplan

Het plangebied is quasi volledig gelegen in agrarisch gebied (0900) volgens het gewestplan (Figuur 3). Een beperkt deel van het plangebied overlapt met woongebied met landelijk karakter (0102). Het plangebied grenst aan landschappelijk waardevol agrarisch gebied (0901) en in de ruimere omgeving van het plangebied ligt natuurgebied (0701).

In 2005 werd het BPA ‘Zonevreemde terreinen en gebouwen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten’ goedgekeurd (Figuur 4).

Via een gemeentelijk RUP waarvoor ook deze passende beoordeling en verscherpte natuurtoets opgemaakt wordt, wordt beoogd om een deel van het plangebied dat volgens het gewestplan agrarisch gebied betreft te herbestemmen naar recreatiegebied (RUP_24054_214_00004_00001). Daarvoor is sinds 9 september 2024 de startnota reeds goedgekeurd. Dit is een nog lopende prodecure waardoor het oorspronkelijk gewestplan voorlopig geldig blijft.

Figuur 3: Gewestplan

Figuur 4: Grafisch plan BPA Zonevreemde terreinen en gebouwen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten (deelplan 7)

Figuur 5: Bestemmingen ter hoogte van het plangebied

3.3 Situering ten opzichte van beschermde gebieden

3.3.1 SBZ

Het plangebied bevindt zich op 140 m ten zuidoosten van het habitatrichtlijngebied SBZ-H 'Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw' (BE2200038) Figuur 1). Er is geen vogelrichtlijngebied gelegen binnen een straal van 11 km rond het plangebied.

3.3.2 VEN/IVON

Het plangebied bevindt zich tussen twee VEN-gebieden, namelijk 'De Zuurbemde' (grote eenheid natuur) op ca. 140 m noordwestelijk en 'Het Heibos-Schrabaardebos' (grote eenheid natuur) op ca. 150 m zuidoostelijk. VEN-gebied 'De Zuurbemde' overlapt eveneens met habitatrichtlijngebied SBZ-H 'Bossen en Kalkgraslanden van Haspengouw (BE2200038) (Figuur 1).

3.3.3 Natuurreservaten

Sinds 2014 werkt Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) aan de integratie van het Bos- en het Natuurdecreet. Hierdoor komen de voormalige bosbeheerplannen en de natuurreservaten te vervallen en gaan ze op in het nieuwe natuurbeheerplan. Het overzicht toont welke gebieden een reservaatstatus (type 4) hebben en voor welke gebieden een beheerplan van toepassing is. Vanaf 2024 zullen enkel nog de beheerplannen (type 1 t.e.m. 4) resteren.

De dichtstbijzijnde natuurreservaten zijn de 'Velpevallei' 145 m noordwestelijk van het plangebied en het 'Heibos', 575 m oostelijk van het plangebied (Figuur 6).

Figuur 6: Gebieden met reservaatstatuut en beheerplannen in de omgeving van het plangebied.

3.3.4 Historisch permanent grasland

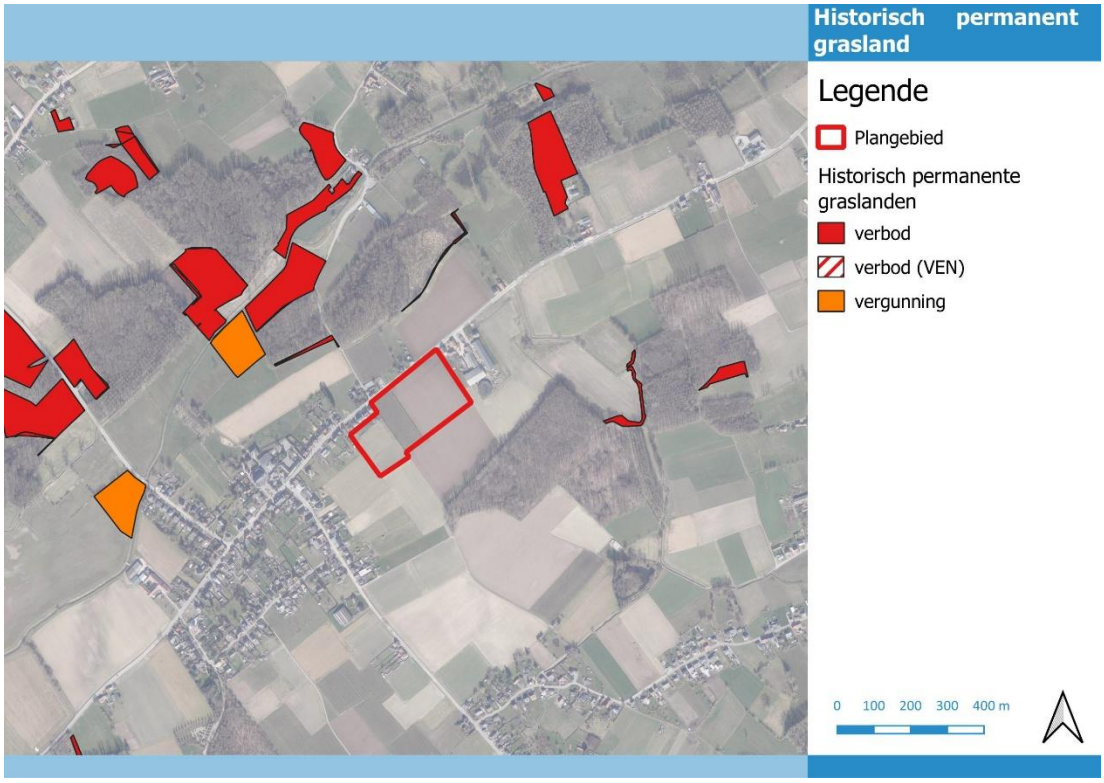
Het Natuurdecreet uit 1997 beschermt waardevolle graslanden via het statuut van 'historisch permanent grasland (HPG)' en het statuut 'permanent grasland' (EKBG: ecologisch kwetsbaar blijvend grasland).

Dergelijke verboden te wijzigen vegetaties zijn in drie categorieën ingedeeld volgens het natuurdecreet:

1. Ecologisch Kwetsbaar Blijvend Grasland (EKBG)
2. Graslanden waarvoor mits het bekomen van een vergunning afgeweken kan worden van de beschermingsbepalingen
3. Strikt verboden te wijzigen historisch permanente graslanden.

Dit betekent dat er een verbod is op het wijzigen van de vegetaties, zowel mechanisch, chemisch als door afbranden. Doorzaaien en het wijzigen van het reliëf is eveneens verboden.

Ter hoogte van het plangebied komt geen historisch permanent grasland voor (Figuur 7).

Figuur 7: Historisch permanent grasland nabij het plangebied

4 Beschrijving van de natuurwaarden

4.1 Biologische waarderingskaart

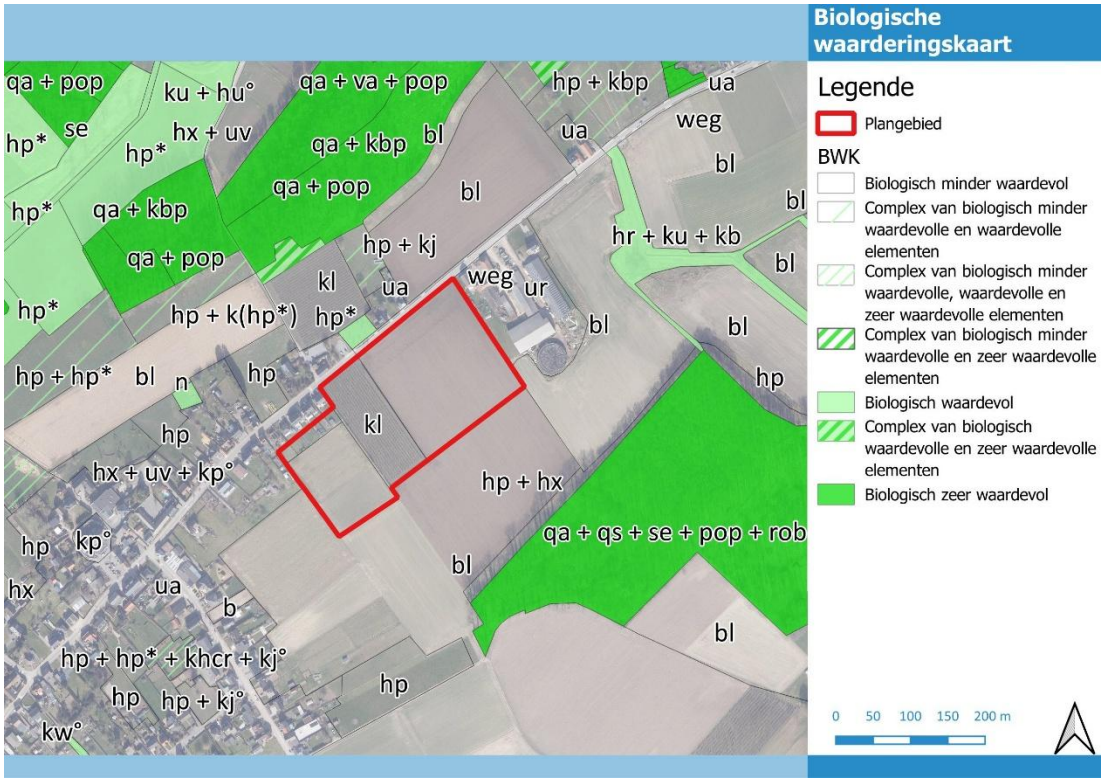
Figuur 8 geeft het plangebied weer t.o.v. de biologische waarderingskaart (versie 2025), waaruit blijkt dat deze volledig gelegen is in biologisch minder waardevol gebied, met name een laagstamboomgaard (kl) en akker met lemige bodem (bl).

Ook de omliggende percelen zijn hoofdzakelijk gekarteerd als biologisch minder waardevol gebied met naast reeds vermelde vegetatietypes onder meer ook halfopen of open bebouwing met beplanting (ua), wegenis (weg), bebouwing in agrarische omgeving (ur), soortenarm permanent cultuurgrasland (hp) en iets verderop ook een kunstmatig park (kp°) met zeer soortenarme ingezaaide graslanden (hx) en terreinen met recreatieinfrastructuur (uv).

In de ruimere omgeving zijn een aantal locaties gekarteerd als biologisch waardevol. Het betreft soortenrijk permanent cultuurgrasland (hp*), een waterloop (wat) met ruigte aan de oevers (k(ku)), soortenarm mesofiel hooiland (hu°), berm met dotterbloem-vossenstaart-zilverschoongrasland (k(hc°)), meidoorn houtkant (kh(cr°)) en een bomenrij (kb) met ruigte (hr + ku).

In de ruimere omgeving zijn een aantal locaties gekarteerd als een complex van biologisch waardevolle en biologisch zeer waardevolle elementen. Het betreft hier een soortenarm eikenhaagbeukenbos (qa°) en een populierenbestand op vochtige bodem met kruidvegetatie (lhi).

In de ruimere omgeving zijn een aantal locaties gekarteerd als biologisch zeer waardevol. Het betreft hier heel wat eiken-haagbeukenbos (qa) met populieren (pop, kbp), een soortenrijke elzenbroek houtkant (kh(vm*)) en een (zuur) eiken-haagbeukenbos (qs+qa) met populier en robinia (pop, rob) en een kapvlakte met berken (se+bet).

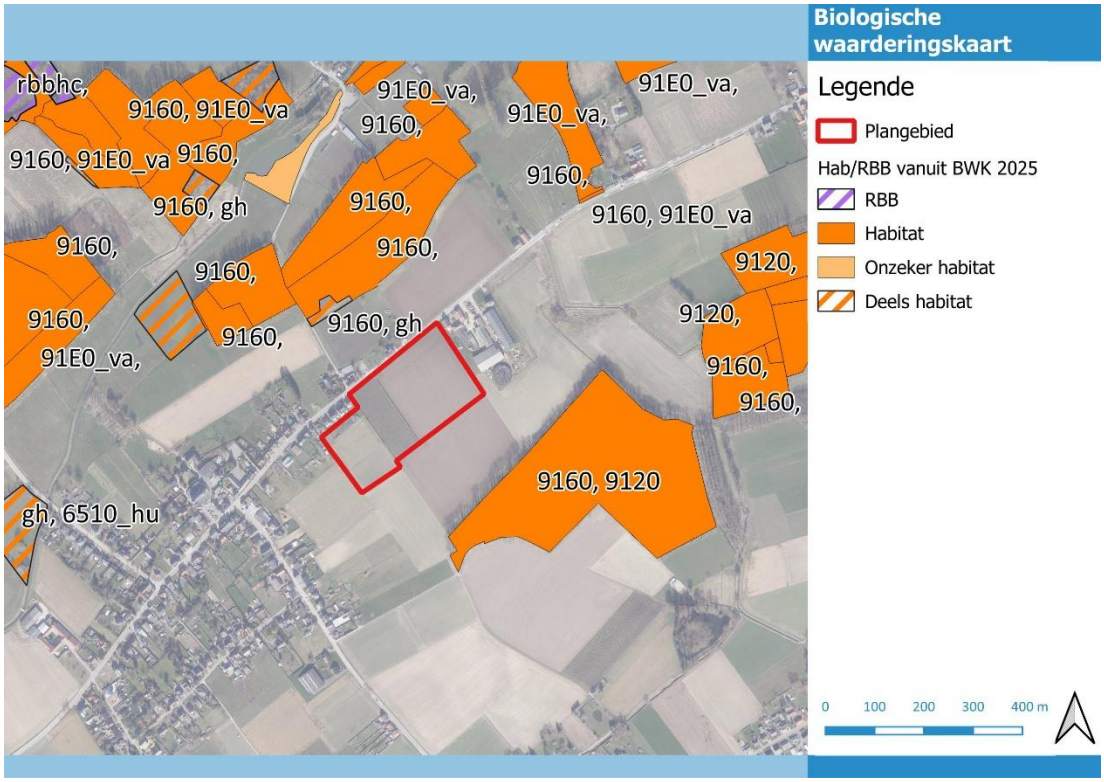
Figuur 8: Biologische waarderingskaart (versie 2025)

4.2 Habitatwaardige vegetaties en regionaal belangrijk biotoop

Met de automatische doorvertaling van de biologische waarderingskaart kunnen ook de habitatwaardige vegetaties worden weergegeven (Figuur 9).

Het plangebied overlapt niet met habitatwaardige vegetaties. Onderstaande habitatwaardige vegetaties zijn terug te vinden in de omgeving:

- 6510_hu: Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
- 9120: Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei
- 9160: Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukbossen

Figuur 9: Europese habitats en regionaal belangrijke biotopen nabij het plangebied

4.3 Aanwezigheid soorten

4.3.1 Soorten van de habitatrichtlijn

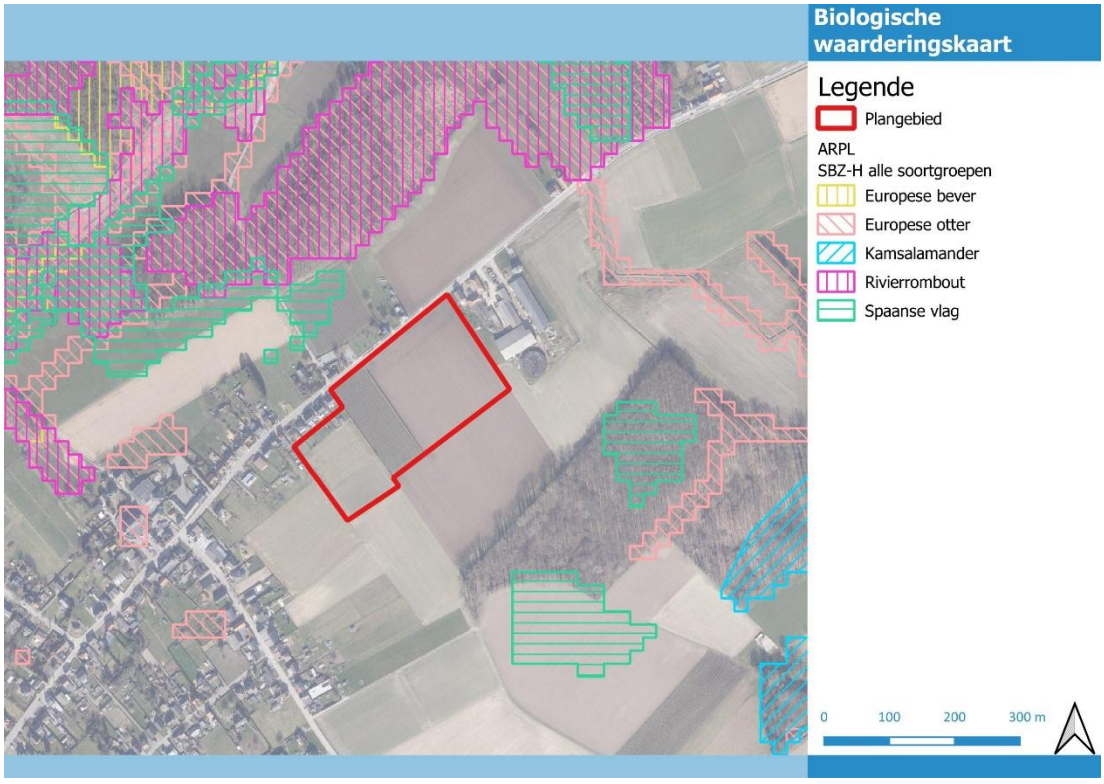
Bijlage II en bijlage IV van de Habitatrichtlijn regelt de bescherming van soorten. Deze soorten zijn in de Vlaamse wetgeving doorvertaald middels opname in categorie III van Bijlage 1 van het soortenbesluit. Opname van een soort in de Bijlage II van de habitatrichtlijn leidt tot de afbakening van een SBZ. Binnen deze afbakening dienen de belangrijkste leefgebieden van een soort actief te worden beschermd en behouden.

Volgende soorten zijn opgenomen als te beschermen volgens bijlage II van de habitatrichtlijn: bittervoorn (*Rhodeus sericeus amarus*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), Bechsteins vleermuis (*Myotis bechsteini*), vliegend hert *(Lancanus cervus*), zeggekorfslak (*Vertigo moulinsiana*), vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) en hamster (*Cricetus cricetus*).

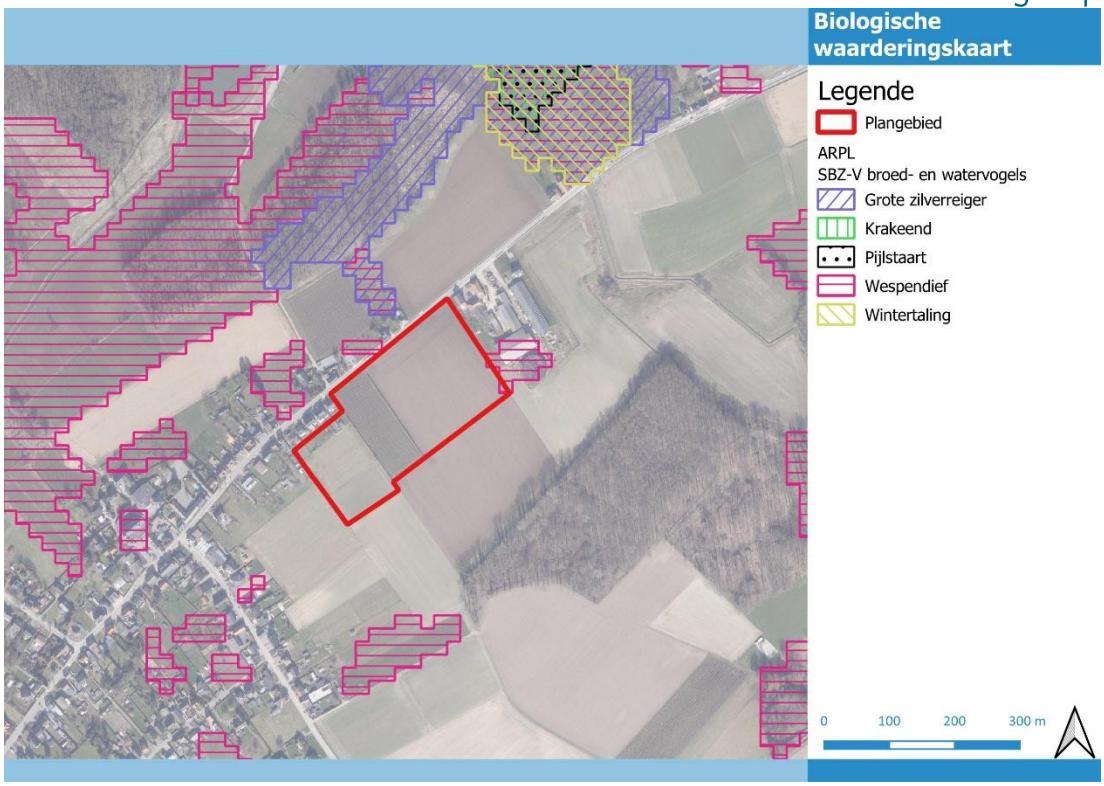
Vele van deze soorten zijn typische watergebonden soorten waarvan verwacht wordt dat ze geen geschikt habitat zullen vinden ter hoogte van het plangebied. Van vliegend hert en hamster zijn geen gekende populaties in de omgeving. Bovendien biedt het plangebied geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Ook voor ingekorven vleermuis en Bechstein's vleermuis zijn geen gekende populaties aanwezig ter hoogte van het nabijgelegen SBZ en de ruimere omgeving. De enige gekende populatie van ingekorven vleermuis en meervleermuis waarvoor de soort is aangewezen in het SBZ, bevindt zich ter hoogte van deelgebied 24 van de SBZ, gelegen te Tongeren op ruim 50 km van het planvoornemen. Voor Bechstein's vleermuis is dit in deelgebieden 2, 18, 19 en 20, gelegen op minimaal 30 km. Bovendien biedt de locatie van het planvoornemen geen geschikt leefgebied voor beide soorten. Hoogstens zou de laagstamboomgaard als foerageergebied kunnen fungeren. Bijlage IV van de habitatrichtlijn leidt tot een meer passieve bescherming van de individuen en hun leefgebied. Deze bescherming geldt ook buiten de SBZ.

4.3.2 Soorten van het soortenbesluit

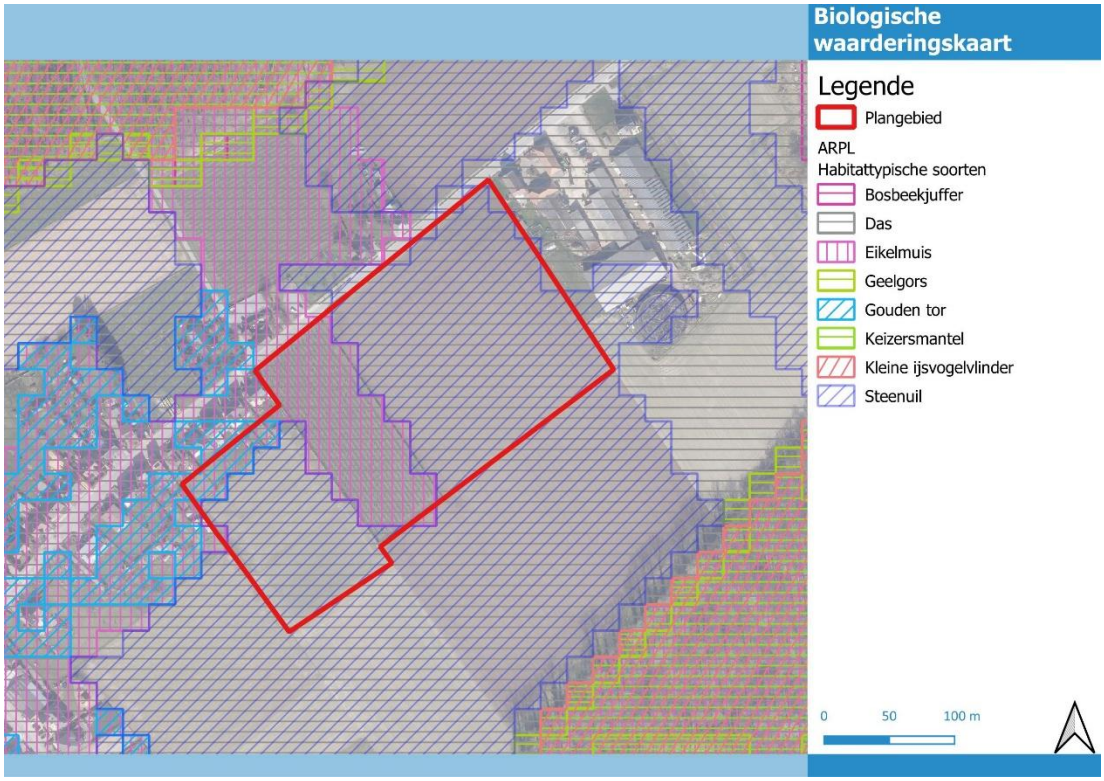
Volgens de ARPL kaarten, kunnen verschillende soorten uit het soortenbesluit potentieel voorkomen ter hoogte van het plangebied. Het betreft hier onder meer eikelmuis, das, steenuil en gouden tor. **De eikelmuis** en **das** zullen geen geschikt habitat vinden in akkergebied of een laagstamboomgaard. Toevallige zwervers kunnen uiteraard nooit uitgesloten worden. **De steenuil** is gekend in de ruimere omgeving maar zal geen broedhabitat vinden ter hoogte van het plangebied. Deze kan wel sporadisch foerageren ter hoogte van het plangebied. **De gouden tor** vindt geen geschikt habitat ter hoogte van het plangebied, voornamelijk door gebrek aan dood hout voor de larven. De bloesems van een laagstamboomgaard bieden echter wel foerageergebied voor adulte kevers. Het gebied kan dan ook als stapsteen werken tussen habitats. In beide VEN-gebieden kan de gouden tor immers wel voldoende dood hout vinden.

Figuur 10: ARPL - habitatrichtlijnsoorten

Figuur 11: ARPL - vogelrichtlijnsoorten

Figuur 12: ARPL - Habitattypische soorten

4.3.3 Soortenbeschermingsprogramma's

Het Soortenbesluit voorziet de mogelijkheid tot het opstellen van een soortenbeschermingsprogramma (SBP). Zo'n programma wordt in overleg met de betrokken doelgroepen en experten opgesteld door of in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en vastgesteld door de bevoegde minister. Het omvat een aantal maatregelen met als doel ervoor te zorgen dat een soort (of meerdere soorten) binnen Vlaanderen in een gunstige staat verkeren.

Het plangebied overlapt met een SBP voor weidevogels en kamsalamander. In de ruime omgeving is tevens een SBP voor hazelmuis van kracht (Figuur 13).

SBP weidevogels: Het einddoel voor SBP Weidevogels is het duurzaam behouden van een populatie grutto en wulp in Vlaanderen binnen natuur- en landbouwgebied. Om dit te behalen leggen de maatregelen de focus op het behoud van het actuele leefgebied van de Grutto en de Wulp, de optimalisatie van de actuele leefgebieden, het vergroten van de (wetenschappelijke kennis) en het kennisdelen naar specifieke doelgroepen.

Typische weidevogels zijn grutto, wulp, kievit, veldleeuwerik, fazant, gele kwikstaart, etc. Het zijn allen grondbroeders wat hen erg kwetsbaar maakt voor roofdieren en landgebruik. De weide is voor hun zowel foerageer- als broedhabitat, hoewel enkele weidevogels (afhankelijk van levensstadium) voornamelijk in andere habitats foerageren. Door de intensivering van de landbouw en veranderingen in landgebruik zijn vele weidevogel soorten in het gedrang gekomen.

Weidevogels vormen een diverse groep vogelsoorten die vaak te vinden zijn in open graslanden en agrarische gebieden. Hun leefomgeving, broedplaatsen en foerageergebieden kunnen variëren van soort tot soort. Over het algemeen gedijen weidevogels in open, grasrijke gebieden, zoals weilanden, moerassen, en natte graslanden. Ze geven de voorkeur aan gebieden met voldoende vegetatie en waterbronnen. Het broedgebied van weidevogels omvat vaak open graslanden met een overvloed aan laag gras. Nesten worden op de grond gebouwd en gecamoufleerd tussen vegetatie om bescherming te bieden tegen roofdieren. Weidevogels foerageren in hun natuurlijke omgeving en zoeken naar insecten, wormen, kleine ongewervelde dieren en zaden. Het open karakter van weilanden maakt het gemakkelijker voor deze vogels om voedsel te lokaliseren. Weidevogels zijn vaak ook afhankelijk van de aanwezigheid van ondiep water om hun prooi te vangen.

Omwille van het intensief landbouwkarakter vormt het planvoornemen geen geschikt leefgebied voor weidevogels.

SBP kamsalamander: De kamsalamander is de grootste inheemse watersalamander van Vlaanderen. Tijdens de paartijd ontwikkelen mannelijke waterdraakjes een grote kam.

De kamsalamander leeft overdag verborgen op de bodem van een poel, het liefst tussen dichte vegetatie of onder een overhangende oeverrand. 's Nachts is hij actief en zit hij vaak aan de waterkant. Kamsalamanders lijden fel onder het verdwijnen of tijdelijk droogvallen van voort-plantingspoelen en het verdwijnen van geschikte landbiotopen.

Het soortenbeschermingsprogramma voor de kamsalamander wil alle resterende populaties een boost geven. De belangrijkste doelen zijn:

- Natuurbeheerders stimuleren om het leefgebied van de kamsalamander kwaliteitsvol in te richten en te beheren
- Betere verbindingen tussen naburige populaties en leefgebieden om de soort meer ruimte te geven en het genetische isolement te doorbreken. Daarvoor doet het SBP onder meer een beroep op lopende landinrichtingsprojecten om de impact op het landgebruik te verkleinen
- Er komt ook een specifieke projectsubsidie voor populaties die niet op de reguliere subsidies kunnen steunen. Zo kunnen ook de kwetsbaarste populaties geholpen worden.

Ook andere amfibiesoorten, zoals de watersalamander en de knoflookpad, hebben baat bij de maatregelen uit het soortenbeschermingsprogramma voor de kamsalamander.

Het plangebied is gelokaliseerd op akkergebied en een laagstamboomgaard, beide zonder poelen of sloten, en biedt dus geen geschikt habitat voor de kamsalamander. Bovendien zou deze meer dan 160m akker moeten overbruggen vanuit zijn dichtstbijzijnde gekende habitat ('Heibos-Schrabaardebos') en is de laagstamboomgaard afgeschermd met een betonnen wand. Bijgevolg wordt verwacht dat de soort niet voorkomt ter hoogte van het plangebied.

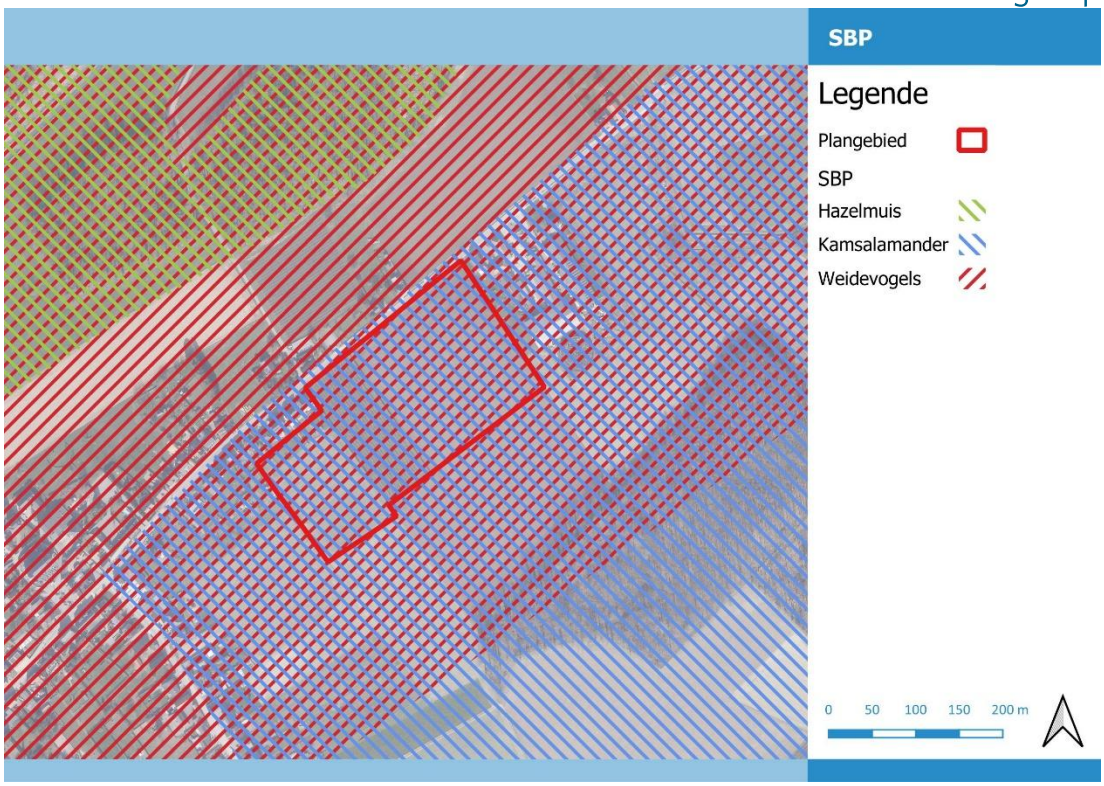
SBP hazelmuis: De hazelmuis is een oranjebruine, pluizige slaapmuis die ongeveer 10 centimeter lang wordt. Het diertje kan goed klimmen en is meestal te vinden in gevarieerde, structuurrijke loofbossen met een goed ontwikkelde ondergroei van bessen- en andere vruchtdragende struiken. Via goed ontwikkelde houtkanten verplaatsen hazelmuizen zich van de ene boskern naar de andere.

De hazelmuis staat in Vlaanderen sterk onder druk: de Rode Lijst vermeldt de soort als 'ernstig bedreigd'. Dat is vooral te wijten aan het grootschalige bosbeheer en aan het verdwijnen van zonnige bosranden en verbindende houtkanten. In Vlaams-Brabant en Limburg zijn veel populaties inmiddels verdwenen. Ook in de Voerstreek, waar de hazelmuis nog regelmatig opduikt, zijn de populaties zodanig gefragmenteerd dat er sprake is van inteelt en genetische verarming. Het soortenbeschermingsprogramma voor de hazelmuis focust dan ook op acties en maatregelen die bestaande populaties moeten versterken en verschillende populaties weer met elkaar moeten verbinden.

- Het leefgebied van de hazelmuis wordt versterkt door het creëren van lichtrijke, gevarieerde loofbossen met een uitgebreide ondergroei van vruchtdragende struiken.
- De ontwikkeling van geleidelijke bosranden met dichte struwelen moet de soort meer voedsel en beschutting bieden.
- Houtkanten tussen twee boskernen bieden hazelmuizen de mogelijkheid om veilig te migreren.

Het hazelmuisvriendelijker inrichten van bestaande bossen gebeurt vooral binnen de speciale beschermingszone van het Natura 2000-netwerk. Verschillende boskanten worden met elkaar verbonden via nieuwe, brede houtkanten of het herstel van het tussenliggende bocagelandschap.

Het plangebied bestaat uit agrarisch gebied dat geen geschikt leefgebied vormt voor deze soort. Er wordt bijgevolg verwacht dat de soort er niet voorkomt.

Figuur 13: Soortenbeschermingsprogramma's nabij het plangebied

5 Effectenbeoordeling

5.1 Passende beoordeling

Bij het beoordelen van de effecten wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds tijdelijke effecten van de geplande werken tijdens de aanlegfase en anderzijds permanente effecten of structurele effecten (= exploitatiefase).

Allereerst is onderzocht welke habitats en soorten binnen de mogelijke invloedssfeer van de geplande ontwikkeling verblijven. Vervolgens is op basis van bestaande kennis onderzocht welke soorten en habitats mogelijk negatief worden beïnvloed en in welke mate die impact betekenisvol is.

Voor de beoordeling van het effect van de handeling op de natuurwaarden moeten alle mogelijke (directe en indirecte) effecten in kaart worden gebracht. De effecten kunnen van verschillende aard zijn: oppervlakte-inname, wijzigingen van de abiotische toestand (bodem, (grond)water, chemische parameters,…), verstoring (geluid, visueel), barrièrewerking, …

Zoals reeds beschreven in hoofdstuk 2.1.5 zijn de aangewezen soorten van het SBZ-H bittervoorn, vliegend hert, zeggekorfslak, kamsalamander, meervleermuis, ingekorven vleermuis, bechsteins's vleermuis, vroedmeesterpad en hamster. Prioritair habitat betreft 91E0 'alluviale bossen' en 7220 'kalkturfbronnen met turfsteenformatie'.

5.1.1 Biotoopinname en inname van leefgebied voor fauna

Het planvoornemen omvat de realisatie van een nieuwe lokale voetbalsite. Het planvoornemen overlapt niet met habitat- of vogelrichtlijngebied en zal dus geen rechtstreeks ruimtebeslag van het SBZ-H veroorzaken. Er worden bijgevolg geen directe effecten verwacht binnen het SBZ-H.

Het plangebied bestaat momenteel uit akkerland en een laagstamboomgaard. Beide elementen vormen geen geschikt voortplantings- of leefgebied voor het merendeel van de aangewezen soorten van de SBZ-H. Voor watergebonden soorten zoals bittervoorn, kamsalamander, vroedmeesterpad en zeggenkorfslak ontbreken geschikte waterhabitats volledig. Ook voor terrestrische soorten zoals hamster en vliegend hert ontbreekt geschikt leefgebied. Oude bomen, dood hout, structuurrijke bosranden of andere karakteristieke habitatkenmerken zijn niet aanwezig.

Voor vleermuizen (onder meer meervleermuis, ingekorven vleermuis en Bechstein's vleermuis) kan niet volledig worden uitgesloten dat het plangebied mogelijk wordt gebruikt als foerageergebied. De ecologische waarde van de aanwezige laagstamboomgaard is echter beperkt. Laagstamboomgaarden worden doorgaans intensief beheerd, kennen een beperkte verticale structuur en worden vaak behandeld met beschermingsmiddelen, waardoor het voedselaanbod aan insecten relatief laag is ten aanzien van meer structuurrijke landschapselementen zoals hoogstamboomgaarden, houtkanten of kleinschalige landbouwlandschappen. Bovendien zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig binnen het plangebied.

Het verlies van deze beperkte foerageermogelijkheden wordt daarom niet beschouwd als betekenisvol. In de ruimere omgeving blijven bovendien voldoende alternatieve foerageergebieden beschikbaar.

Bijgevolg veroorzaakt het planvoornemen geen betekenisvolle negatieve effecten inzake biotoopinname of inname van leefgebied.

5.1.2 Versnippering, verstoring en barrièrewerking

5.1.2.1 Versnippering en barrièrewerking

Het plangebied bevindt zich buiten de SBZ en wordt hiervan reeds gescheiden door bestaande bebouwing en weginfrastructuur. Bovendien ontbreekt een directe hydrologische verbinding tussen

het plangebied en de SBZ. Hierdoor zijn versnipperings- of barrière-effecten voor watergebonden soorten, waaronder bittervoorn, kamsalamander, vroedmeesterpad en zeggenkorfslak, uitgesloten.

Ook voor aangemelde, terrestrische soorten zoals vliegend hert en hamster worden geen effecten verwacht. Geschikte leefgebied structuren ontbreken binnen het plangebied en er zijn geen gekende populaties aanwezig in de onmiddellijke omgeving.

Voor vleermuizen kan niet volledig worden uitgesloten dat de open ruimte een beperkte functie vervult als foerageergebied of als onderdeel van een groter landschappelijk netwerk. Het ontbreken van uitgesproken lijnvormige structuren zoals bomenrijen of houtkanten wijst erop dat de locatie geen belangrijke vliegroute vormt. De ecologische waarde van de aanwezige laagstamboomgaard is bovendien beperkt. Laagstamboomgaarden worden doorgaans intensief beheerd, kennen een beperkte verticale structuur en worden vaak behandeld met beschermingsmiddelen, waardoor het voedselaanbod aan insecten relatief laag is ten aanzien van meer structuurrijke landschapselementen zoals hoogstamboomgaarden, houtkanten of kleinschalige landbouwlandschappen. Bovendien zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig binnen het plangebied.

Voor avifauna kan de aanwezige open ruimte een beperkte functie vervullen als foerageergebied of als onderdeel van een groter landschappelijk netwerk tussen de omliggende natuurgebieden. De huidige ecologische waarde van het plangebied wordt echter beperkt ingeschat door het intensieve landbouwgebruik en de huidige verstoring die dit met zich meebrengt.

5.1.2.2 Verstoring tijdens de aanlegfase

Tijdens de aanlegfase kan er tijdelijke rustverstoring optreden ten gevolge van aan- en afvoer van machines en materiaal en ten gevolge van eventuele graafwerkzaamheden.

Gezien de reeds verstoorde, agrarische context van het planvoornemen, wordt niet verwacht dat er sterk verstoringsgevoelige soorten voorkomen binnen de contour. Gelet op de beperkte ecologische waarde van het plangebied, de reeds aanwezige verstoring door landbouwactiviteiten en de tijdelijke aard van de werkzaamheden, worden geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht voor de aangewezen soorten.

Indien werken plaatsvinden tijdens de schemer- en nachtperiode kan tijdelijke lichtverstoring optreden. Om mogelijke effecten op vleermuizen verder te beperken, wordt aanbevolen de werken zoveel mogelijk overdag uit te voeren of kunstverlichting tijdens de aanlegfase tot het strikt noodzakelijke te beperken.

5.1.2.3 Verstoring tijdens de exploitatiefase

Tijdens de exploitatiefase kunnen geluids- en lichtverstoring optreden als gevolg van voetbalactiviteiten en terreinverlichting.

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor verstoringsgevoelige soorten gezien de reeds verstoorde agrarische context ervan. Bijkomend ontbreekt het in de omgeving van het planvoornemen aan structuurrijke verbindingen zoals bomenrijen of houtkanten waardoor het voor vleermuizen moeilijker is om grotere afstanden af te leggen tussen de SBZ en andere bosrijkere complexen in de omgeving van het planvoornemen. De omliggende natuurgebieden (VEN en SBZ) vormen mogelijk wel geschikt leefgebied voor verstoringsgevoelige soorten. Bijgevolg dient beoordeeld te worden of deze soorten mogelijke verstoring zullen ondervinden.

Geluid

De exploitatie van de voetbalsite introduceert een nieuwe geluidsbron in een omgeving die, met uitzondering van de bestaande wegenis met bebouwing, overwegend uit open ruimte bestaat. Tijdens een voetbalwedstrijd is er enerzijds het effect van de activiteiten/gebeurtenissen op het veld zelf, verstorende geluidseffecten afkomstig van supporters van de wedstrijd, en anderzijds het verkeer naar het terrein voor de wedstrijd en na de wedstrijd. Ook de supporters die de wedstrijd bezoeken zorgen

meestal voor heel wat geluid. Het geluidsniveau afkomstig van de activiteiten in en rond het veld is variabel en kan afkomstig zijn diverse zaken zoals de omroepinstallatie, muziek, applaus, toeters, gezang,… en kan tijdens de wedstrijd hoge piekniveaus bereiken.

Voor de beoordeling van de mogelijke geluidsverstoring wordt gebruik gemaakt van een case studie van een voetbalwedstrijd met 7.000 supporters. Deze inschatting is een zeer worstcase scenario voor dit planvoornemen aangezien het plan activiteiten op kleinere schaal voorziet.

Om het effect tijdens een voetbalwedstrijd te bepalen, steunen we op geluidsemissiemetingen die werden uitgevoerd in en rondom het Kuipje van KV Westerlo tijdens een wedstrijd op 29/10/2023 tegen Union Sint-Gillis. Tijdens deze wedstrijd waren er ca. 7000 toeschouwers aanwezig. Tijdens de betrokken wedstrijd werd een gemiddeld geluidsniveau van 79,4 dB(A) opgemeten. Bij wijze van aanname gaan we uit van een afstand van ca. 1 m waarop deze waarde gemeten werd.

Om een inschatting te maken van de geluidsverzwakking op een bepaalde afstand wordt onderstaande formule gehanteerd.

$$\mathbf{L_2 = L_1 - 20 \times \log (d_2 / d_1)}$$

Waarbij L staat voor het geluidsniveau en d voor de afstand. Dit komt overeen met een afname van het geluidsniveau met 6 dB per verdubbeling van de afstand tot de geluidsbron.

Om de effecten ten aanzien van de biodiversiteit in te schatten wordt er getoetst de drempelwaarde van 45 dB(A) Lden. Voor de beoordeling van de effecten wordt bijgevolg een 45 dB(A)-contour als relevante beoordelingscontour gehanteerd. De contour mag daarbij niet worden geïnterpreteerd als een grens waarbuiten geen voetbalgeluid meer hoorbaar is: afzonderlijke piekgeluiden kunnen ook buiten de 45 dB(A)-contour waarneembaar zijn.

Uit bovenstaande berekening en Figuur 14 blijkt dat op een afstand van ca. 50 m het geluidsniveau ca. 45 dB(A) bedraagt. Op een afstand van ca. 140 m (dichtstbijzijnde SBZ) bedraagt dit nog 36,5 dB(A). Bijgevolg kan besloten worden dat het geluidsniveau ten aanzien van het dichtstbijzijnde SBZ-gebied deze drempelwaarde niet zal overschrijden.

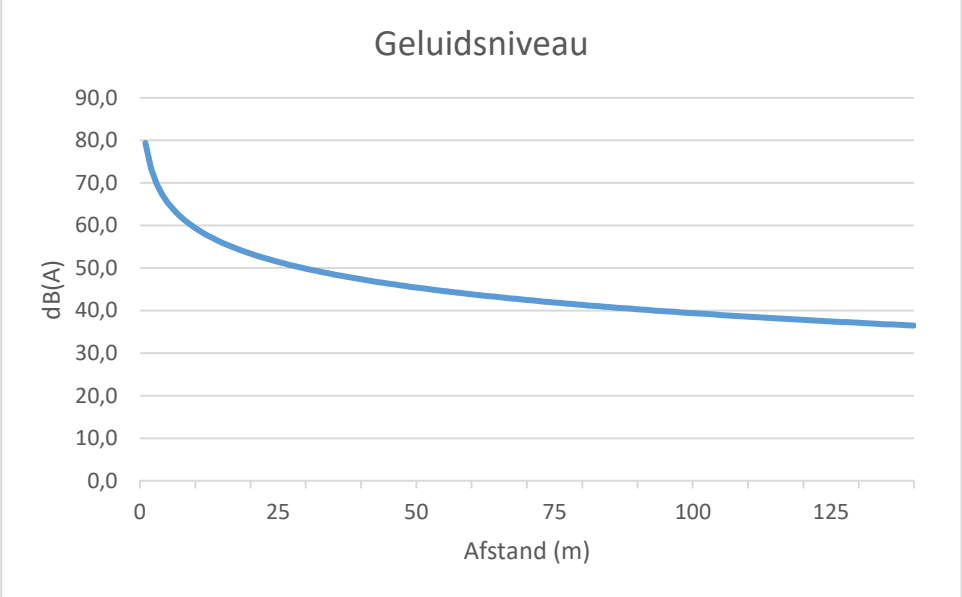
Daarnaast wordt een duidelijk gebruiksregime gehanteerd, in lijn met het doofregime voor de verlichting. De voetbalvelden worden uitsluitend gebruikt voor reguliere trainingen en wedstrijden en andere vooraf bepaalde sportactiviteiten. Activiteiten die een bijkomende geluidsproductie veroorzaken, zoals evenementen met muziek of langdurig avondgebruik, worden niet als regulier gebruik beschouwd. Het reguliere gebruik van de site wordt beëindigd vóór de nachtperiode, zodat de geluidsverstoring tijdens de meest gevoelige uren voor nachtactieve fauna wordt beperkt.

Aan de noordelijke en zuidelijke zijde van het plangebied wordt een bufferzone voorzien. Deze groenbuffers zullen ca. 5 m breed zijn en worden ingericht met inheemse, streekeigen, hoogstammige (>3m) soorten. Deze bufferzone heeft primair tot doel de verstoringseffecten van het voetbalterrein richting omliggende natuurwaarden te beperken.

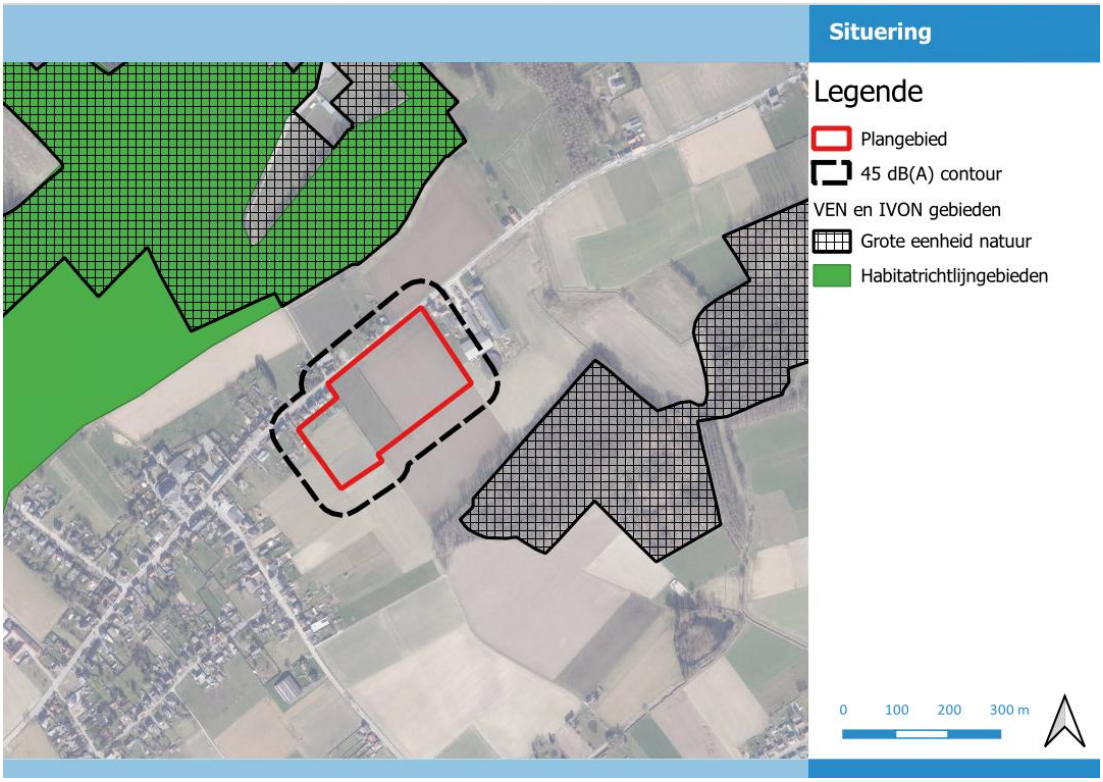
Er kan bijgevolg besloten worden dat er geen betekenisvolle negatieve effecten veroorzaakt worden inzake geluidsverstoring ten aanzien van de omliggende SBZ-H.

Bovenstaande beoordeling betreft uitsluitend een ruwe indicatieve inschatting van de mogelijke geluidsverstoring en kan niet worden beschouwd als een volwaardige geluidstudie. Er werd in het kader van deze beoordeling geen projectspecifieke studie uitgevoerd. De analyse is gebaseerd op een doorrekening aan de hand van beschikbare referentiegegevens uit een zeer worstcase casestudie, aangevuld met algemeen aanvaarde akoestische rekenregels voor geluidsafname met de afstand. Daarbij werd geen rekening gehouden met de specifieke lokale situatie ter plaatse, zoals terreininrichting, afschermende of reflecterende elementen, vegetatie, meteorologische omstandigheden, gebruiksintensiteit of de exacte aard van de activiteiten. Ook mogelijke cumulatieve effecten met andere geluidsbronnen of reeds bestaand omgevingsgeluid werden niet onderzocht.

De weergegeven geluidsniveaus en contouren dienen daarom uitsluitend als een orde van grootte-benadering voor de beoordeling van mogelijke effecten en mogen niet worden geïnterpreteerd als exacte voorspellingen van de werkelijke geluidssituatie. Voor een sluitende beoordeling van de akoestische impact is een project specifieke geluidstudie vereist op projectniveau.

Figuur 14: Evolutie van het geluidsniveau in relatie tot de afstand tot de bron

Figuur 15: Situering van de geluidscontour (45 dB(A)) ten aanzien van de beschermde gebieden

Licht

De bijkomende verlichting kan een potentiële impact hebben op nacht actieve fauna. Momenteel is het open gebied nagenoeg onverlicht en kan het dienen als donkere, open gebiedscorridor. De verlichting is hoofdzakelijk beperkt tot straatverlichting langsheen de Hoeledensebaan. In zijstraten

en de omliggende velden is geen verlichting aanwezig. De aanleg van een voetbalsite introduceert bijgevolg een nieuwe lichtbron in een momenteel relatief donkere omgeving.

De verlichting wordt echter technisch zo uitgevoerd dat de lichtuitstraling naar de omliggende open ruimte en natuurgebieden maximaal wordt beperkt. Armaturen worden gericht en neerwaarts geplaatst en strooilicht naar de omgeving wordt vermeden. De verlichting brandt enkel tijdens noodzakelijke speel- en trainingsmomenten. Onnodige randverlichting op het terrein en richting de natuurgebieden wordt vermeden.

Daarnaast wordt een gebruiks- en doofregime gehanteerd. Op reguliere dagen wordt aanbevolen de terreinverlichting om 23.00 uur uit te schakelen en wordt deze niet vóór 06.00 uur opnieuw ingeschakeld. Buiten de noodzakelijke voetbalactiviteiten wordt de hoofdverlichting op de voetbalvelden niet gebruikt. Bij eventuele andere activiteiten op de site wordt de kleinere verlichting naast de voetbalterreinen beperkt tot het strikt noodzakelijke en wordt vermeden dat de volledige terreinverlichting onnodig blijft branden. Om de nachtelijke verstoring voor fauna maximaal te beperken, wordt gestreefd naar een volledig donkere buitenomgeving vanaf 00.00 uur tot 06.00 uur, behoudens verlichting die om veiligheidsredenen strikt noodzakelijk is.

Bovendien wordt een hoogstammige groenbuffer ingericht aan de noord- en zuidzijde van het terrein die naast geluid ook licht kan bufferen.

Conclusie

Mits het in acht nemen van deze projectgeïntegreerde maatregelen, worden ook in de exploitatiefase geen betekenisvolle negatieve effecten inzake versnipperings-, verstorings- of barrière-effecten verwacht.

5.1.3 Verdroging/ vernatting

Er dient niet bemaald te worden voor de realisatie van het planvoornemen. Het planvoornemen zorgt bovendien niet voor relevante grondwaterschommelingen of overstromingsregime gezien er geen permanente bemaling voorzien wordt. In geval er alsnog een bemaling zou nodig zijn voor de realisatie van de voetbalsite, zal deze beoordeling op projectniveau opnieuw gemaakt moeten worden.

Er worden bijgevolg geen betekenisvolle negatieve effecten inzake verdroging of vernatting verwacht ten aanzien van de aangewezen habitats van de SBZ-H.

5.1.4 Waterkwaliteit en -structuur

Aangezien het planvoornemen niet voorziet in werken aan waterlopen en andere waterlichamen, zijn er geen betekenisvolle negatieve effecten te verwachten op de waterkwaliteit en -structuur binnen de SBZ-H.

5.1.5 Verzoeting en verzilting

Er kan een verzoeting of een verzilting van het grondwater optreden door een afname of toename van het chloridegehalte [Cl-] in het milieu door een wijziging in de grondwaterhydrologie (dynamiek/kwaliteit). Zilt grondwater komt in Vlaanderen voor langs de Belgische kust, in de polders van het Meetjesland en op Linker- en Rechterscheldeoever.

Het plangebied ligt niet binnen een regio met risico op verzilt grondwater. Bijgevolg zijn er geen betekenisvolle negatieve effecten te verwachten ten gevolge van het planvoornemen.

5.1.6 Verzuring

Door werken voor het voorgenomen plan worden er binnen het beschouwde SBZ-H geen betekenisvolle negatieve effecten inzake verzuring verwacht ten aanzien van de voorkomende en tot doel gestelde soorten.

5.1.7 Vermesting / eutrofiëring

Het planvoornemen stelt geen industriële functies voorop zodat er zich geen industriële luchtemissies voordoen. Verder bevat huidige aanvraag geen ingedeelde inrichtingen of activiteiten (IIOA) met stationaire bron, noch wordt deze op heden noodzakelijk geacht voor de uitvoering of exploitatie van het planvoornemen.

Onder de bepalingen van de 'beslissingsboom stikstofdecreet[2]' wordt dan ook enkel bijkomende depositie ten gevolge van verkeersgeneratie relevant geacht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de werffase (tijdelijke depositie) en na realisatie (continue depositie). Aangezien het hier een planvoornemen betreft, is er geen concrete inschatting gebeurd van de werffase noch is er een mobiliteitsstudie gebeurd. Wat volgt bestaat dan ook uit worst-case schattingen voor de stikstof uitstoot van dit planvoornemen.

Werffase

Tijdens de werffase worden toenames verwacht t.b.v. de aan- en afvoer van materialen, machines en arbeiders.

Exacte aantallen zijn niet gekend, doch worden gedurende de werffase (jaarbasis) volgende (worstcase) inschattingen aangehouden:

Verkeersbewegingen personenvervoer ca. 200 bewegingen/jaar

gemiddeld 2 (bestel)wagens per dag voor gemiddeld 50 werkdagen/jaar

Verkeersbewegingen zwaar vervoer ca. 500 bewegingen/jaar

voor leveringen (aan- en afvoer) van materiaal en machines, worden gemiddeld ca. 5 vrachten/werkdag verwacht:

*gemiddeld ca. 5 vrachten/werkdag * 50 werkdagen/jaar * 2 bewegingen/vracht = 500 bewegingen/jaar*

In eerste instantie dient te worden onderzocht of de 1% drempelwaarde (*minimis*) uit de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS, in werking sinds 23/02/2024) wordt overschreden ter hoogte van habitatrichtlijngebieden (SBZ-H), door toetsing binnen de '*minimis*-tabellen' van de recente VITO-studie: 'Voertuigemissies en de *minimis*-normen: een analytische benadering voor wegverkeer' (2024/EI/R/3195, d.d. 04/2024)[3].

Hierbij wordt bij wijze van worstcase benadering rekening gehouden met het meest gevoelige habitat in Vlaanderen (kritische depositiewaarde (KDW) 6 kg N/ha/jaar).

Het verkeer van het planvoornemen ontsluit langs de Hoeledensebaan naar de Tiensesteenweg (N29), op ca. 4,4 km ten westen. Ter hoogte van de N29 valt door actuele verkeersdruk de depositie ten gevolge van het planvoornemen niet langer te onderscheiden van het overige verkeer. Het dichtstbijzijnde habitatrichtlijngebied (SBZ-H) is echter op ca. 150 m ten noorden van het plangebied gelegen dewelke als relevante afstand voor de beoordeling van stikstofdeposities wordt gebruikt.

Om een eventuele overschrijding van de 1% drempelwaarde in de werffase te onderzoeken, is de gecumuleerde bijdrage voor zowel licht als zwaar verkeer bepalend. Op basis van bovenstaande kan de gecumuleerde bijdrage worden berekend door middel van de som van de 'toenames ten gevolge van het project/maximale toegestane waarden op relevante criteria', en bedraagt in dit geval:

[2] Zoals gepubliceerd d.d. 29/11/2024 en raadpleegbaar via Stikstof en vergunningen | Vlaanderen.be of binnen de praktische wegwijzer passende beoordeling via Homepage | Passende beoordeling

[3] Raadpleegbaar via: Praktische Wegwijzers van Agentschap Natuur en Bos (Homepage | Passende beoordeling)

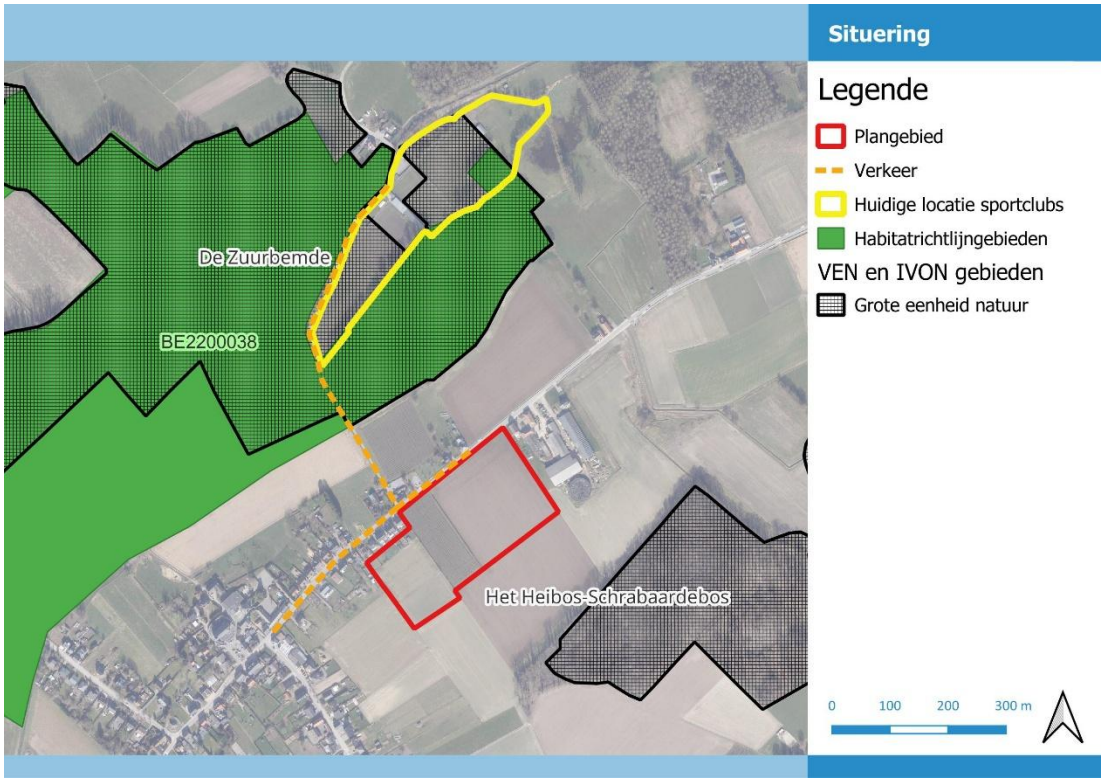
Impactscore	Referentie studie	Criteria maximale waarde zonder overschrijding			Maximale waarden	Toename project	Impactscore NO_x
		Aard	KDW kgN/ha/jaar	Afstand m			%
Licht verkeer	2024/EI/R/3195	# bewegingen/jaar	6	150	648.000	1.000	0,002
Zwaar verkeer	2024/EI/R/3195	# bewegingen/jaar	6	150	88.000	2.720	0,031
IIOA met stationaire bron	PAS-berekening	impactscore vermesting	-	-	-	-	0,000
Impactscore werffase							**0,033**

Bijgevolg bedraagt de impactscore gedurende de werken maximaal **ca. 0,033 %** op basis van worstcase benaderingen inzake depositie en gevoeligheid, waardoor besloten kan worden dat het project de minimisdrempel (1%) niet overschrijdt en geen betekenisvolle impact ter hoogte van SBZ te verwachten valt. Bovendien is de bijdrage slechts tijdelijk gedurende de werffase.

Exploitatiefase

In exploitatiefase wordt geen toename in verkeersbewegingen verwacht, maar wel een verschuiving van de bewegingen.

De huidige locatie voor sportrecreatie is momenteel namelijk gelegen temidden de Velpevallei (gele contour op Figuur 16). Het verkeer moet hiervoor dwars door de SBZ via de Nieuwstraat om de site te bereiken (oranje stippellijn op Figuur 16). Met een mogelijke verhuizing van de sportclubs naar een site langs de Hoeledensebaan zal al het verkeer in functie van de sportclubs ter hoogte van de Nieuwstraat wegvallen. De verkeersgeneratie ter hoogte van de Hoeledensebaan blijft ongewijzigd.

Figuur 16: Situering huidige locatie en voorkeurslocatie planvoornemen met aanduiding van de belangrijkste verkeersas

Conclusie

Door het voorgenomen plan wordt de 1% drempelwaarde niet overtreden. Binnen het beschouwde SBZ-H worden dus geen betekenisvolle negatieve effecten inzake stikstofuitstoot verwacht.

5.1.8 Cumulatieve effecten

In een Passende Beoordeling dienen kort de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteit ook te worden beschouwd in combinatie met effecten van andere ingrepen. Immers kunnen enkele kleine ingrepen gezamenlijk wel een betekenisvol effect hebben op de natuurwaarden.

De beoordeling van deze cumulatieve effecten in en langs het plangebied is soms een relatief complexe opgave. Het is niet altijd eenvoudig om vast te stellen of waargenomen veranderingen het gevolg zijn van natuurlijke processen dan wel van menselijke ingrepen. Bovendien zijn de effecten van de afzonderlijke ingrepen onderling niet of nauwelijks te scheiden.

Gezien de ligging en de aard van de werken zijn er echter geen andere gelijkaardige activiteiten binnen dezelfde invloedssfeer gepland. Er worden dan ook geen cumulatieve effecten verwacht.

5.2 Verscherpte natuurtoets

Het planvoornemen is gelegen nabij VEN-gebieden 'De Zuurbemde' (grote eenheid natuur) en (Het Heibos-Schrabaardebos' (grote eenheid natuur). Dit impliceert dat ook een zgn. verscherpte natuurtoets dient opgemaakt te worden, om na te gaan of er onvermijdbare of onherstelbare schade veroorzaakt wordt op de natuur van de beschermde gebieden.

5.2.1 Biotoopinname en inname van leefgebied voor fauna

Het planvoornemen overlapt niet met VEN-gebied en zal dus geen biotoopinname of inname van leefgebied veroorzaken. Er wordt bijgevolg geen onvermijdbare of onherstelbare schade verwacht ten aanzien van VEN-gebied.

5.2.2 Versnippering, verstoring en barrièrewerking

De huidige inrichting bestaat uit akkerland en een laagstamboomgaard die omgeven is door betonnen structuren. Binnen het plangebied ontbreken structuurrijke landschapselementen zoals bomenrijen, houtkanten of bosstructuren die een uitgesproken ecologische verbindingsfunctie vervullen.

Dit betekent echter niet dat de open ruimte volledig zonder landschappelijke functie is. De open ruimte tussen de noordelijk en zuidelijk gelegen VEN-gebieden kan een beperkte verbindende functie vervullen voor verschillende soortgroepen.

Voor vleermuizen kan niet volledig worden uitgesloten dat de open ruimte een beperkte functie vervult als foerageergebied. Het ontbreken van uitgesproken lijnvormige structuren zoals bomenrijen of houtkanten wijst erop dat de locatie geen belangrijke migratieroute vormt. De ecologische waarde van de aanwezige laagstamboomgaard is bovendien beperkt. Laagstamboomgaarden worden doorgaans intensief beheerd, kennen een beperkte verticale structuur en worden vaak behandeld met beschermingsmiddelen, waardoor het voedselaanbod aan insecten relatief laag is ten aanzien van meer structuurrijke landschapselementen zoals hoogstamboomgaarden, houtkanten of kleinschalige landbouwlandschappen. Bovendien zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig binnen het plangebied.

Voor avifauna kan de aanwezige open ruimte een beperkte functie vervullen als foerageergebied of als onderdeel van een groter landschappelijk netwerk tussen de omliggende natuurgebieden. De huidige ecologische waarde van het plangebied wordt echter beperkt ingeschat door het intensieve landbouwgebruik en de huidige verstoring die dit met zich meebrengt. Door de inrichting als open sportvelden blijft een deel van het open karakter grotendeels behouden, waardoor de landschappelijke barrièrewerking beperkt blijft. Daarnaast wordt binnen het plangebied een groenzone voorzien die bijkomend kan bijdragen aan landschappelijke buffering.

Gezien de beperkte huidige ecologische waarde van de open ruimte, het ontbreken van uitgesproken broed- of rustgebieden binnen het plangebied en de aanwezigheid van voldoende alternatieve openruimtegebieden in de ruimere omgeving, wordt verwacht dat het planvoornemen niet zal leiden tot onvermijdbare of onherstelbare schade ten aanzien van avifauna verbonden aan de nabijgelegen VEN-gebieden.

5.2.2.1 Verstoring tijdens de aanlegfase

Tijdens de aanlegfase kan tijdelijke verstoring optreden door werfverkeer, machines en graafwerkzaamheden. Gezien de huidige agrarische context, de reeds aanwezige verstoring en de beperkte ecologische waarde van het plangebied wordt niet verwacht dat sterk verstoringsgevoelige soorten aanwezig zijn binnen de projectzone. Bovendien zijn de effecten tijdelijk van aard.

Om mogelijke effecten op nachtactieve fauna, waaronder vleermuizen, te beperken, worden werkzaamheden bij voorkeur uitgevoerd tijdens de dagperiode. Indien tijdelijke verlichting noodzakelijk is, wordt deze beperkt tot de strikt noodzakelijke zones. Er wordt bijgevolg geen onvermijdbare of onherstelbare schade verwacht ten gevolge van verstoring tijdens de aanlegfase.

5.2.2.2 Verstoring tijdens de exploitatiefase

Tijdens de exploitatiefase kunnen geluids- en lichtverstoring optreden als gevolg van voetbalactiviteiten en terreinverlichting.

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor verstoringsgevoelige soorten gezien de reeds verstoorde agrarische context ervan. Bijkomend ontbreekt het in de omgeving van het planvoornemen aan structuurrijke verbindingen zoals bomenrijen of houtkanten waardoor het voor vleermuizen moeilijker is om grotere afstanden af te leggen tussen de VEN-gebieden en andere bosrijkere complexen in de omgeving van het planvoornemen. De omliggende natuurgebieden (VEN en SBZ) vormen mogelijk wel geschikt leefgebied voor verstoringsgevoelige soorten. Bijgevolg dient beoordeeld te worden of deze soorten mogelijke verstoring zullen ondervinden.

Geluid

Voor de beoordeling inzake geluid wordt verwezen naar de passende beoordeling §5.1.2.3.. Het dichtstbijzijnde VEN-gebied overlapt namelijk met het dichtstbijzijnde SBZ-H.

Daaruit blijkt dat op een afstand van ca. 50 m het geluidsniveau ca. 45 dB(A) bedraagt. Op een afstand van ca. 140 m (dichtstbijzijnde VEN-gebied) bedraagt dit nog 36,5 dB(A). Bijgevolg kan besloten worden dat het geluidsniveau ten aanzien van het dichtstbijzijnde VEN-gebied deze drempelwaarde niet zal overschrijden.

Daarnaast wordt een duidelijk gebruiksregime gehanteerd, in lijn met het doofregime van de verlichting. De voetbalvelden worden uitsluitend gebruikt voor reguliere trainingen en wedstrijden en andere vooraf bepaalde sportactiviteiten. Activiteiten die een bijkomende geluidsproductie veroorzaken, zoals evenementen met muziek of langdurig avondgebruik, worden niet als regulier gebruik beschouwd. Het reguliere gebruik van de site wordt beëindigd vóór de nachtperiode, zodat de geluidsverstoring tijdens de meest gevoelige uren voor nachtactieve fauna wordt beperkt.

Aan de noordelijke en zuidelijke zijde van het plangebied wordt een bufferzone voorzien. Deze groenbuffers zullen ca. 5 m breed zijn en worden ingericht met inheemse, streekeigen, hoogstammige (>3m) soorten. Deze bufferzone heeft primair tot doel de verstoringseffecten van het voetbalterrein richting omliggende natuurwaarden te beperken.

Er kan bijgevolg besloten worden dat er geen onvermijdbare of onherstelbare schade veroorzaakt wordt inzake geluidsverstoring ten aanzien van de omliggende VEN-gebieden.

Bovenstaande beoordeling betreft uitsluitend een ruwe indicatieve inschatting van de mogelijke geluidsverstoring en kan niet worden beschouwd als een volwaardige geluidstudie. Er werd in het kader van deze beoordeling geen projectspecifieke studie uitgevoerd. De analyse is gebaseerd op een doorrekening aan de hand van beschikbare referentiegegevens uit een vergelijkbare casestudie, aangevuld met algemeen aanvaarde akoestische rekenregels voor geluidsafname met de afstand. Daarbij werd geen rekening gehouden met de specifieke lokale situatie ter plaatse, zoals terreininrichting, afschermende of reflecterende elementen, vegetatie, meteorologische omstandigheden, gebruiksintensiteit of de exacte aard van de activiteiten. Ook mogelijke cumulatieve effecten met andere geluidsbronnen of het omgevingsgeluid werden niet onderzocht.

De weergegeven geluidsniveaus en contouren dienen daarom uitsluitend als een orde van grootte-benadering voor de beoordeling van mogelijke effecten en mogen niet worden geïnterpreteerd als exacte voorspellingen van de werkelijke geluidssituatie. Voor een sluitende beoordeling van de akoestische impact is een projectspecifieke geluidstudie vereist op projectniveau.

Licht

De bijkomende verlichting kan een potentiële impact hebben op nacht actieve fauna. Momenteel is het open gebied nagenoeg onverlicht. De verlichting is hoofdzakelijk beperkt tot straatverlichting langsheen de Hoeledensebaan. In zijstraten en de omliggende velden is geen verlichting aanwezig. De

aanleg van een voetbalsite introduceert bijgevolg een nieuwe lichtbron in een momenteel relatief donkere omgeving.

De verlichting wordt echter technisch zo uitgevoerd dat de lichtuitstraling naar de omliggende open ruimte en natuurgebieden maximaal wordt beperkt. Armaturen worden gericht en neerwaarts geplaatst en strooilicht naar de omgeving wordt vermeden. De verlichting brandt enkel tijdens noodzakelijke speel- en trainingsmomenten. Onnodige randverlichting op het terrein en richting de omliggende natuurgebieden wordt vermeden.

Daarnaast wordt een gebruiks- en doofregime gehanteerd. Op reguliere dagen wordt aanbevolen de terreinverlichting om 23.00 uur uit te schakelen en wordt deze niet vóór 06.00 uur opnieuw ingeschakeld. Buiten de noodzakelijke voetbalactiviteiten wordt de hoofdverlichting op de voetbalvelden niet gebruikt. Bij eventuele andere activiteiten op de site wordt de kleinere verlichting naast de voetbalterreinen beperkt tot het strikt noodzakelijke en wordt vermeden dat de volledige terreinverlichting onnodig blijft branden. Om de nachtelijke verstoring voor fauna maximaal te beperken, wordt gestreefd naar een volledig donkere buitenomgeving vanaf 00.00 uur tot 06.00 uur, behoudens verlichting die om veiligheidsredenen strikt noodzakelijk is.

Bovendien wordt een hoogstammige groenbuffer ingericht aan de noord- en zuidzijde van het terrein die naast geluid ook licht kan bufferen.

Mits het in acht nemen van deze projectgeïntegreerde maatregelen, worden ook in de exploitatiefase geen betekenisvolle negatieve versnipperings-, verstorings- of barrière-effecten verwacht.

5.2.3 Verdroging/ vernatting

Er dient niet bemaald te worden voor de realisatie van het planvoornemen. Het planvoornemen zorgt bovendien niet voor relevante grondwaterschommelingen of overstromingsregime gezien er geen permanente bemaling voorzien wordt. In geval er alsnog een bemaling zou nodig zijn voor de realisatie van de voetbalsite, zal deze beoordeling op projectniveau opnieuw gemaakt moeten worden.

Er wordt bijgevolg geen onvermijdbare of onherstelbare schade m.b.t. verdroging/vernatting verwacht ten aanzien van de VEN-gebieden.

5.2.4 Waterkwaliteit- en structuur

Aangezien het plan niet voorziet in werken aan waterlopen en andere waterlichamen, is er geen onvermijdbare of onherstelbare schade te verwachten op de waterkwaliteit en -structuur binnen de VEN-gebieden.

5.2.5 Verzoeting en verzilting

Het planvoornemen ligt niet binnen een regio met risico op verzilt grondwater. De werken zullen geen verzoeting of verzilting met zich meebrengen. Er is bijgevolg geen onvermijdbare of onherstelbare schade te verwachten ten aanzien van de VEN-gebieden.

5.2.6 Verzuring

Door werken voor het voorgenomen plan wordt er binnen de beschouwde VEN-gebieden geen onvermijdbare of onherstelbare schade inzake verzuring verwacht ten aanzien van de natuurwaarden binnen het VEN-gebied.

5.2.7 Vermesting/ eutrofiëring

Om eventuele onvermijdbare en onherstelbare schade ter hoogte van VEN-gebieden te kunnen beoordelen, dient te worden nagegaan of de lokale toename van stikstofdepositie de dalende trend kan hypothekeren.

In hoofdstuk 5.1.7 werd de impact van stikstofdepositie binnen habitatrichtlijngebieden (i.r.t. het PAS) beoordeeld. Gezien het dichtstbijzijnde VEN-gebied overlapt met het SBZ-H kan dezelfde relevante

afstand tot het beschermd gebied aangehouden worden (ca. 155 m). Om eventuele onvermijdbare en onherstelbare schade ter hoogte van VEN-gebieden te kunnen beoordelen, kan uit bovenstaande tevens de maximale stikstofdepositie op relevante afstand als volgt berekend worden:

Bijdrage in de werffase:

= ca. 0,033 % * 6 kg N/ha/jaar = **ca. 0,00198 kg N/ha/jaar**

In exploitatiefase wordt geen toename in stikstofdeposities verwacht, hoogstens een verschuiving van de verkeersbewegingen (zie eveneens hoofdstuk 5.1.7).

Op basis van de VLOPS- en BAU-kaarten kan de voorgaande en nog te verwachten daling van de totale vermestende depositie (in kg N/ha/jaar) bepaald worden, op basis van beschikbare en meest representatieve meteogegevens van 2017 en dit tussen de jaren 2017, 2022 en 2030. Hierbij wordt 2022 als laatst gekende, representatieve informatie beschouwd als de huidige toestand (bron: VMM).

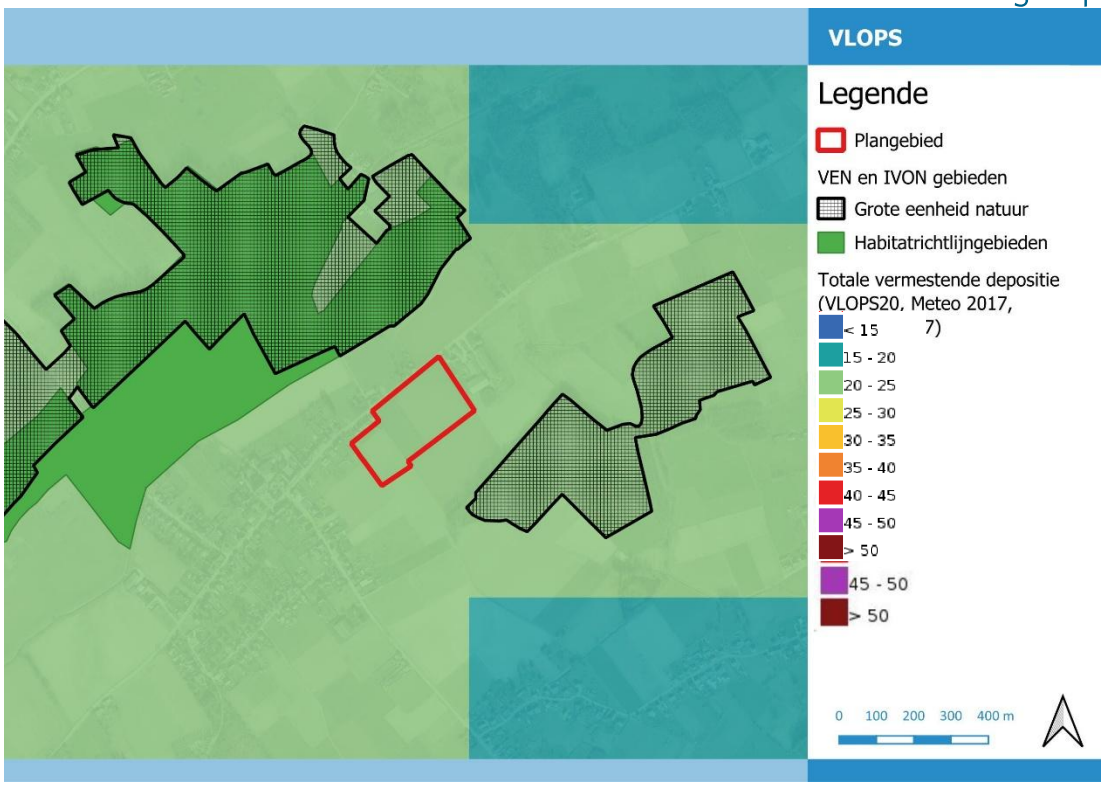
De gegevens van 2023 (VLOPS25) wordt bij wijze van meest recente gegevens meegegeven, doch werd hierin, in tegenstelling tot overige kaarten, geen rekening gehouden met de invloed van organische stikstof. Bijgevolg kunnen de meetgegevens niet representatief beschouwd worden in het onderzoek naar de gebiedsspecifieke dalende trend.

Er kan bijgevolg gesteld worden dat de achtergrondconcentratie ter hoogte van het plangebied en de grens met het meest nabij gelegen VEN-gebied daalt tussen 2017 en 2030.

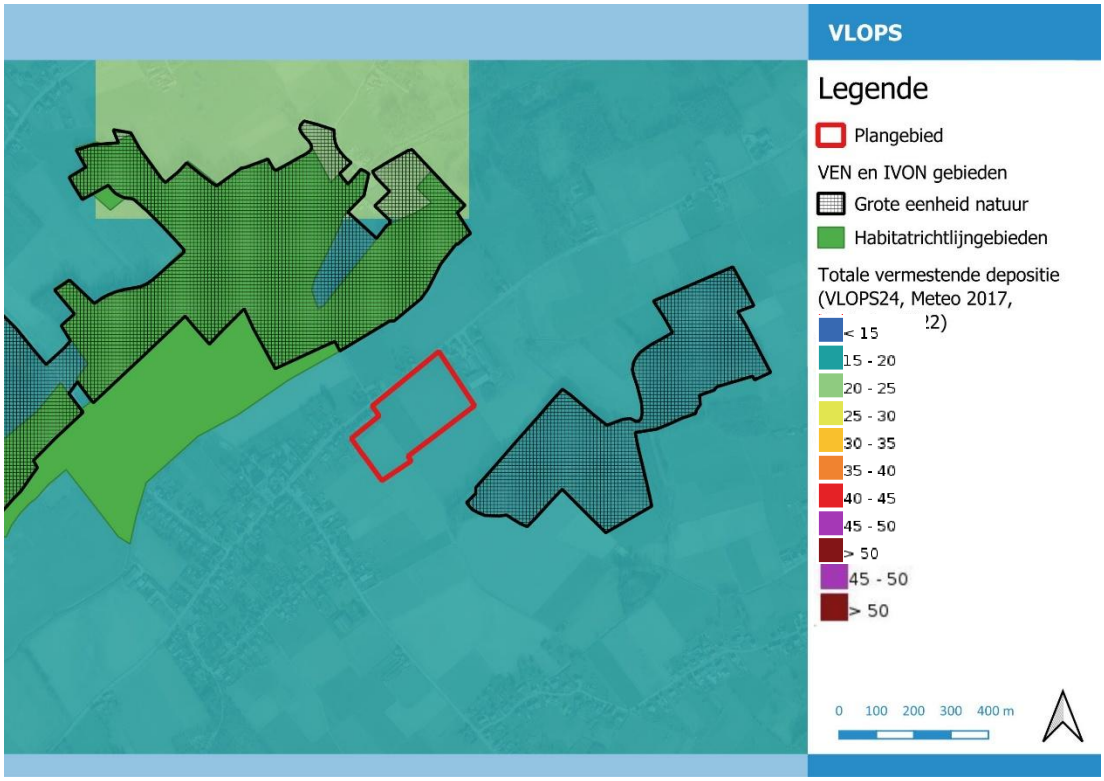
Tabel 1: Totale vermestende depositie voor 2017, 2022, 2023 en 2030 ter hoogte van het plangebied en de nabijgelegen VEN-gebieden met wijzigingen van de achtergronddepositie

Locatie	**Totale vermestende depositie**			
	VLOPS20	**VLOPS24**	**VLOPS25**	**BAU30**
	2017	**2022**	**2023**	**2030**
Plangebied en 'De Zuurbemde'	ca. 21,7	ca. 18,0	ca. 15,2	ca. 15,8
Evolutie	-ca. 3,7	X	-ca. 2,2	
'Het Heibos-Schrabaardebos'	ca. 21,5	ca. 18,2	ca. 16,3	ca. 15,3
Evolutie	-ca. 3,3	X	-ca. 2,9	

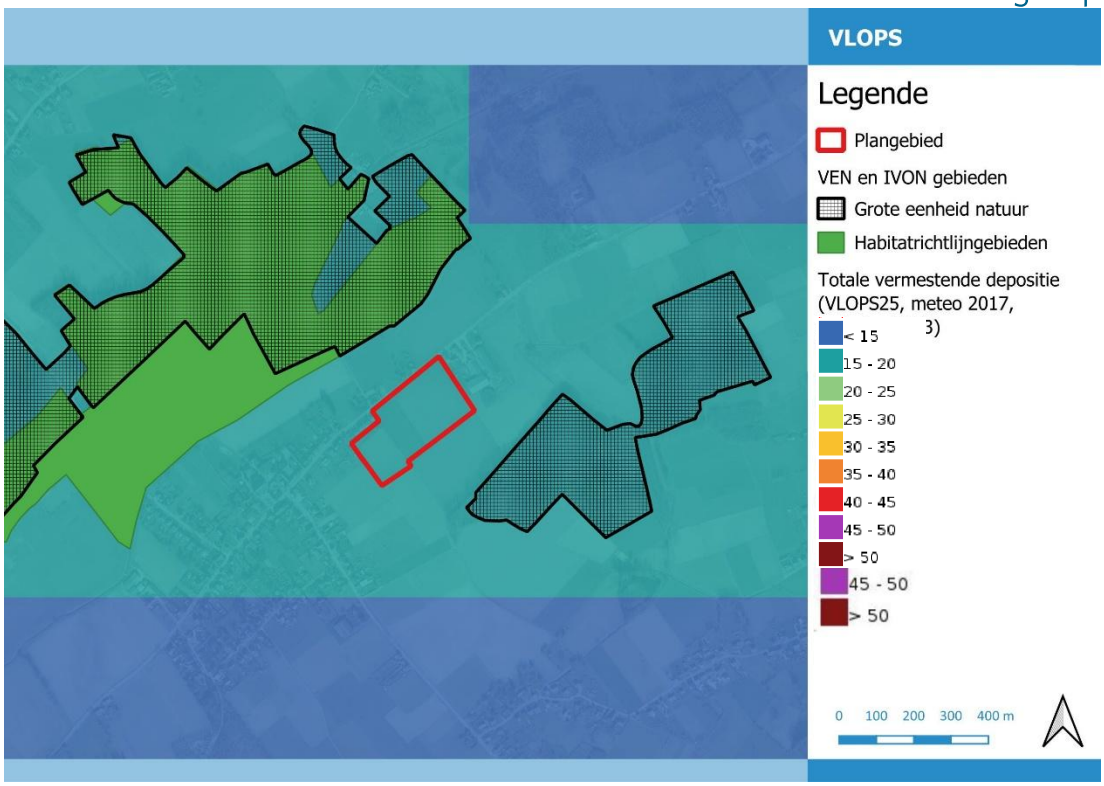
Gelet op de zeer beperkte grootteorde van de bijkomende stikstofdepositie ten gevolge van het planvoornemen, kan aangenomen worden dat de realisatie de dalende trend niet hypothekeert en bijgevolg geen onvermijdbare en onherstelbare schade wordt verwacht (VEN-besluit d.d. 10/01/2024), zelfs in worst case scenario.

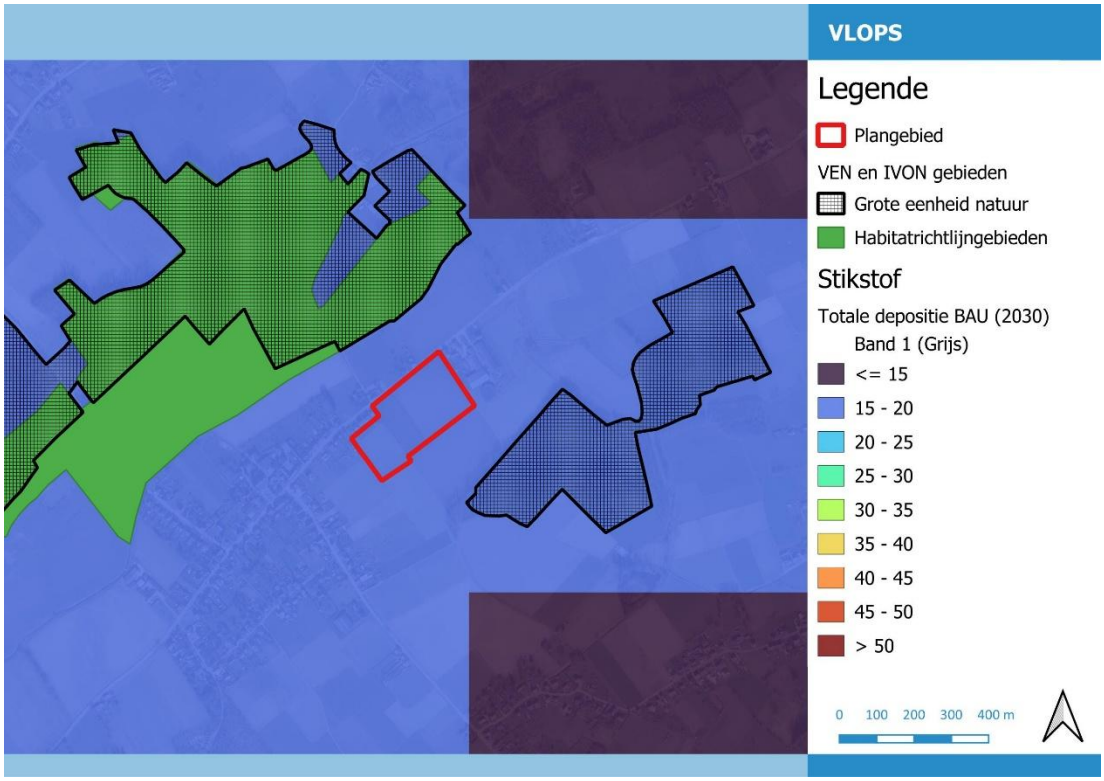
Figuur 17: Totale vermestende depositie (VLOPS20)

Figuur 18: Totale vermestende depositie (VLOPS24)

Figuur 19: Totale vermestende depositie (VLOPS25)

Figuur 20: Totale vermestende depositie (BAU 2030)

5.3 Soortentoets

5.3.1 Effecten op de soorten van de SBP

Omwille van het intensief landbouwkarakter biedt de planlocatie geen geschikt leefgebied voor weidevogels, kamsalamander en hazelmuis. Bijgevolg worden geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht ten aanzien van deze soorten waarvoor een SBP van kracht is ter hoogte of nabij het planvoornemen.

5.3.2 Effecten op de soorten van het soortenbesluit

Het planvoornemen bestaat uit een in beton ommuurde laagstamboomgaard en biologisch minder waardevol akkerland. Er zijn geen waterlopen of andere waterlichamen aanwezig ter hoogte van het planvoornemen waardoor er voor waterafhankelijke soorten geen betekenisvolle negatieve effecten te verwachten zijn in geval de planlocatie zou wijzigen naar een voetbalsite. Binnen het plangebied ontbreken bovendien structuurrijke landschapselementen zoals bomenrijen, houtkanten of bosstructuren die een uitgesproken ecologische verbindingsfunctie vervullen.

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor verstoringsgevoelige soorten gezien de reeds verstoorde agrarische context ervan. Bijkomend ontbreekt het in de omgeving van het planvoornemen aan structuurrijke verbindingen zoals bomenrijen of houtkanten waardoor het voor vleermuizen moeilijker is om grotere afstanden af te leggen tussen de natuurgebieden en andere bosrijkere complexen in de omgeving van het planvoornemen. De omliggende natuurgebieden (VEN en SBZ) vormen mogelijk wel geschikt leefgebied voor verstoringsgevoelige soorten. Bijgevolg dient beoordeeld te worden of deze soorten mogelijke verstoring zullen ondervinden.

In **§5.1.2 en §5.2.2** werden de effecten inzake versnippering, verstoring en barrièrewerking ten aanzien van de aanwezige soorten binnen en rondom het projectvoornemen reeds besproken.

Gezien de beperkte huidige ecologische waarde van de open ruimte, het ontbreken van uitgesproken broed- of rustgebieden binnen het plangebied en de aanwezigheid van voldoende alternatieve openruimtegebieden in de ruimere omgeving, kon besloten worden dat het planvoornemen niet zal leiden tot betekenisvolle negatieve effecten ten aanzien van avifauna verbonden aan de nabijgelegen natuurgebieden.

Daarnaast werden de effecten inzake **geluid** beoordeeld. Daaruit blijkt dat op een afstand van ca. 50 m het geluidsniveau ca. 45 dB(A) bedraagt. Op een afstand van ca. 140 m (dichtstbijzijnde VEN-gebied) bedraagt dit nog 36,5 dB(A). Bijgevolg kan besloten worden dat het geluidsniveau ten aanzien van het dichtstbijzijnde VEN-gebied deze drempelwaarde niet zal overschrijden.

Daarnaast wordt een duidelijk gebruiksregime gehanteerd, in lijn met het doofregime van de verlichting. De voetbalvelden worden uitsluitend gebruikt voor reguliere trainingen en wedstrijden en andere vooraf bepaalde sportactiviteiten. Activiteiten die een bijkomende geluidsproductie veroorzaken, zoals evenementen met muziek of langdurig avondgebruik, worden niet als regulier gebruik beschouwd. Het reguliere gebruik van de site wordt beëindigd vóór de nachtperiode, zodat de geluidsverstoring tijdens de meest gevoelige uren voor nachtactieve fauna wordt beperkt.

Aan de noordelijke en zuidelijke zijde van het plangebied wordt een bufferzone voorzien. Deze groenbuffers zullen ca. 5 m breed zijn en worden ingericht met inheemse, streekeigen, hoogstammige (>3m) soorten. Deze bufferzone heeft primair tot doel de verstoringseffecten van het voetbalterrein richting omliggende natuurwaarden te beperken

Er kan bijgevolg besloten worden dat er geen betekenisvolle negatieve effecten veroorzaakt wordt inzake geluidsverstoring.

Mogelijke **lichtverstoring** werd eveneens besproken. De verlichting wordt technisch zo uitgevoerd dat de lichtuitstraling naar de omliggende open ruimte en natuurgebieden maximaal wordt beperkt. Armaturen worden gericht en neerwaarts geplaatst en strooilicht naar de omgeving wordt vermeden.

De verlichting brandt enkel tijdens noodzakelijke speel- en trainingsmomenten. Onnodige randverlichting op het terrein en richting de omliggende natuurgebieden wordt vermeden.

Daarnaast wordt een gebruiks- en doofregime gehanteerd. Op reguliere dagen wordt aanbevolen de terreinverlichting om 23.00 uur uit te schakelen en wordt deze niet vóór 06.00 uur opnieuw ingeschakeld. Buiten de noodzakelijke voetbalactiviteiten wordt de hoofdverlichting op de voetbalvelden niet gebruikt. Bij eventuele andere activiteiten op de site wordt de kleinere verlichting naast de voetbalterreinen beperkt tot het strikt noodzakelijke en wordt vermeden dat de volledige terreinverlichting onnodig blijft branden. Om de nachtelijke verstoring voor fauna maximaal te beperken, wordt gestreefd naar een volledig donkere buitenomgeving vanaf 00.00 uur tot 06.00 uur, behoudens verlichting die om veiligheidsredenen strikt noodzakelijk is.

Bovendien wordt een hoogstammige groenbuffer ingericht aan de noord- en zuidzijde van het terrein die naast geluid ook licht kan bufferen.

Mits het in acht nemen van deze projectgeïntegreerde maatregelen, worden ook geen betekenisvolle negatieve effecten inzake lichtverstoring verwacht.

Er kan besloten worden dat de beschermingsbepalingen van het Soortenbesluit niet geschonden worden.

6 Maatregelen

In bovenstaande hoofdstukken werd nagegaan of er betekenisvolle negatieve effecten kunnen optreden bij het voorliggende plan op de in kader van Natura 2000 bij Europa aangewezen soorten en habitats. Er werd tevens nagegaan of er onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt wordt ten aanzien van de VEN-gebieden en of er schade veroorzaakt wordt ten aanzien van de soorten opgenomen in het Soortenbesluit.

Er werden enkele projectgeïntegreerde maatregelen meegenomen die onderstaand worden weergeven.

- Er dient een gebruiks- en doofregime gehanteerd te worden. Op reguliere dagen wordt aanbevolen de terreinverlichting om 23.00 uur uit te schakelen en niet vóór 06.00 uur opnieuw in te schakelen. Buiten de noodzakelijke voetbalactiviteiten wordt de hoofdverlichting op de voetbalvelden niet gebruikt. Bij eventuele andere activiteiten op de site wordt de kleinere verlichting naast de voetbalterreinen beperkt tot het strikt noodzakelijke en wordt vermeden dat de volledige terreinverlichting onnodig blijft branden. Om de nachtelijke verstoring voor fauna maximaal te beperken, wordt gestreefd naar een volledig donkere buitenomgeving vanaf 00.00 uur tot 06.00 uur, behoudens verlichting die om veiligheidsredenen strikt noodzakelijk is.
- De verlichting wordt technisch zo uitgevoerd dat de lichtuitstraling naar de omliggende open ruimte en natuurgebieden maximaal wordt beperkt. Armaturen worden gericht en neerwaarts geplaatst en strooilicht naar de omgeving wordt vermeden.
- Aan de noordelijke en zuidelijke zijde van het plangebied wordt een bufferzone voorzien. Deze groenbuffers zullen ca. 5 m breed zijn en worden ingericht met inheemse, streekeigen, hoogstammige (>3m) soorten. Deze bufferzone heeft primair tot doel de verstoringseffecten (licht en geluid) van het voetbalterrein richting omliggende natuurwaarden te beperken

Er werd beoordeeld dat het planvoornemen niet bijdraagt tot betekenisvolle negatieve effecten ten aanzien van de aangewezen soorten en habitats van de SBZ; dat er geen onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt wordt ten aanzien van de VEN-gebieden en dat de beschermingsbepalingen van het soortenbesluit niet geschonden worden. Bijgevolg dienen er geen bijkomende milderende, compenserende of schadevoorkomende maatregelen geformuleerd te worden.

7 Conclusies

7.1 Passende beoordeling

Er werd nagegaan of er betekenisvolle effecten zullen zijn ten gevolge van het voorgestelde plan op het nabijgelegen Habitatrichtlijngebied: 'Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw' (BE2200038).

Er worden geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht ten aanzien van de aangewezen soorten en habitats van de habitatrichtlijn mits het in acht nemen van de projectgeïntegreerde maatregelen. Bijkomende milderende maatregelen zijn bijgevolg niet noodzakelijk.

7.2 Verscherpte natuurtoets

Er werd nagegaan of er onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt wordt ten aanzien van de omliggende VEN-gebieden. Dit is niet het geval mits het in acht nemen van de projectgeïntegreerde maatregelen, waardoor bijkomende compenserende maatregelen niet noodzakelijk geacht worden.

7.3 Soortentoets

In de soortentoets werd nagegaan of er negatieve effecten te verwachten zijn ten aanzien van de beschermde soorten van het Soortenbesluit.

Er is geen schending van de beschermingsmaatregelen van het soortenbesluit mits het in acht nemen van de projectgeïntegreerde maatregelen en er zijn geen bijkomende schadebeperkende maatregelen noodzakelijk.

© Antea Group 2026

Zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Antea Group mag geen enkel onderdeel of uittreksel uit deze tekst worden weergegeven of in een elektronische databank worden gevoegd, noch gefotokopieerd of op een andere manier vermenigvuldigd. Het is de eindgebruiker niet toegestaan beperkte verwijzingen op te nemen naar een deel of delen van deze publicatie, die aanleiding zouden kunnen geven tot een onjuiste interpretatie door derden. Het auteursrecht en het databankrecht op dit rapport en onderdelen daarvan berust bij Antea Belgium NV.